

la casa

24^è Butlletí del Centre d'Estudis Històrics
de Sant Llorenç Savall

Setembre de 2016

**SOBRE EL
VALL DE GITANES**

SECCIONS

UNA PASSEJADA PER CONÈIXER

La volta del Dr. Barriga

EL DOCUMENT

1876: El poble té un metge molt acreditat

MISCEL·LÀNIA

Robatori de plafons

El Dr.

**JOSEP BARRIGA
I SALA**

**Una mirada al
Sant Llorenç Savall
del segle XIX (1802-1834)**

En aquesta casa va viure
el Dr. Barriga al poble

Teniu a les mans el número vint-i-quatre de la revista *Lacera*. Aquest és un número especial en diversos sentits. En primer lloc perquè en aquesta ocasió tenim el plaer d'oferir-vos el resultat d'un treball exhaustiu dut a terme pel nostre company Jordi Guillemot. Es tracta d'un estudi monogràfic sobre el dietari del doctor Barriga, metge del poble durant els inicis del segle XIX. Es tracta d'un bell treball de microhistòria on les anotacions d'un personatge ens ofereixen una visió, de ben segur parcial, però també de primera mà, sobre la vida quotidiana del Sant Llorenç Savall d'aquella època.

Però el que fa realment especial aquest número és que amb ell pretenem tancar un període de catorze anys de feina ininterrompuda, durant els quals els membres de *Lacera* hem intentat apropar als homes i dones de Sant Llorenç Savall el coneixement de les arrels llorençanes i del procés històric que ens ha portat fins on som avui dia. Efectivament, aquest número és el darrer de la ja llarga col·lecció de revistes que hem anat editant, amb la periodicitat que ens ha estat possible, des que vam iniciar la nostra tasca

l'any 2002. Com sovint passa amb les entitats dels pobles petits, la dificultat de trobar un relleu generacional que prengués el testimoni dels veterans ha estat un factor clau a l'hora de prendre la decisió. Això obstant, l'entitat no desapareix, només queda en "stand by" a l'espera de noves incorporacions que la revitalitzin. De fet, mantenim la intenció de continuar organitzant actes i d'incrementar el nostre fons documental.

També pretenem rematar la nostra feina amb una darrera publicació, un número vint-i-cinc que ha de veure la llum l'any vinent i que, segons el nostre parer, pot ser un espectacular punt i final. O només un punt i seguit...

No podem acabar aquesta editorial sense fer arribar el nostre agraïment a tots els llorençans i llorençanes que al llarg de la nostra singladura han col·laborat desinteressadament amb nosaltres tot compartint informació, documents, fotografies o simplement adquirint a cal Carreras la nostra humil publicació. Gràcies i fins aviat!

lacera

Butlletí de l'entitat **LACERA**
Centre d'Estudis Històrics de Sant Llorenç Savall

Adreça postal C/ Canigó, 16
08212 Sant Llorenç Savall

Any XIV - Núm. 24
Setembre 2016

Preu 3 €

Direcció Jaume Valls i Vila

Redactors Jordi Guillemot Marcet
Albert Vicens Llauradó
Amadeu Calvet Turull

Correcció Adrià Baiona

Fotografies Arxiu Lacera
Albert Vicens Llauradó
Ricard Serra Gomis

Disseny risego/disseny

LACERA LACERA

LACERA LACERA LACERA LACERA

CARRERAS

A l'avinguda Catalunya, 29

Llibres, diaris, revistes, reprografia, targes
de telèfon...

...i tot allò que necessiteu per a estudiar
o recrear-vos.

Col·labora desinteressadament
en la difusió de la nostra revista. GRÀCIES

EN RECORD DE L'AURELI CARNICER

El passat mes de desembre de 2015 ens abandonà definitivament el nostre company Aureli Carnicer de la Pardina, qui fou conegut pediatra del poble. L'Aureli col·laborà amb la nostra entitat durant alguns anys, fent recerca de documentació i escrivint algun article per a la nostra revista. Tot i que darrerament s'havia desvinculat de *Lacera*, sempre que es topava pel carrer amb algú de nosaltres ens animava a continuar endavant amb la nostra tasca, repetint la ineludible frase que sempre utilitzava en aquestes ocasions: "Va nois, que ho feu molt bé això!".

Des d'aquestes pàgines volem fer arribar el nostre condol a la Mado, als seus tres fills i a tota la família i amics de l'Aureli. Trobarem a faltar molt un personatge tan entranyable com ell.

El Joan Roma Salvó i la Maria Marfà em van fer a mans dos llibres petits que eren els llibres d'acondactament del metge del poble, el badaloní Dr. Josep Barriga i Sala, una mena de dietaris on el metge anava apuntant aquells qui pagaven els serveis mèdics (sovint amb treballs agrícoles, però també amb moneda i espècies). Allí s'hi consignen, a més, les visites als pacients, algunes (poques) de les cures, i també algunes anotacions de tipus personal com ara les despeses de casa.

Segons que expliquen, el llibre ja era a la casa quan hi van entrar a viure els avis del Joan Roma. Efectivament, l'avi Joan Salvó i Armengol, d'ofici llenyataire i carboner, també hi va deixar escrites al dietari número 2 algunes anotacions relatives al seu treball forestal. Això sí, tot plegat amb uns cent anys de diferència entre el metge i el llenyataire...

Els llibres també són un compendi dels noms dels llorençans d'aquells temps, i sobretot dels seus renoms, alguns tan originals com ara *el Pet de Ca*, *el Bagarro*,

a favor del metge com a pagament en espècies. Lamentablement, els llibres no contenen les desitjades *receptes* que hom esperaria trobar en el dietari d'un metge, tot i que sovintegen en el text les *sangries* i les *manxiules* que el metge aplica sovint als seus pacients. Aquesta mancança pel què fa a temes mèdics s'ha vist compensada amb la troballa del fons de la família Barriga-Soler dipositat al Museu de Badalona, en el qual podem trobar pàgines de l'època plenes de consells per a l'agricultura (1), remeis per curar el bestiar i també remeis per curar les persones, alguns dels quals signats pel nostre metge.

L'efecte general que vaig tenir amb els llibres d'acondactament del Dr. Barriga era l'equivalent modern d'una càmera. El metge *retratava* els fets quotidians del poble valent-se d'una eina tan útil com escassa en els seus temps: l'escriptura. Després d'uns anys de treballar recuperant les barraques de vinya d'uns constructors avui completament *anònims*, quan vaig llegir aquests dietaris, de cop els camps -avui convertits en

bers, parteres, menescals (veterinaris). I al capdavant de tots els metges amb formació universitària: ells diagnosticaven i prescrivien. Els cirurgians i apotecaris -de formació artesanal-romanien com a professionals subordinats: executaven les operacions manuals i composaven les medecines que els metges dictaven. Les línies divisòries entre aquests eren font de conflictes. Fins el 1714 el Col·legi de Doctors controlava les pràctiques mèdiques de graduats i manescals, però també de curanderos i d'altres individus. A Catalunya, la Guerra de Successió suposarà el trencament de la medicina catalana

Can Barriga, a Badalona

El Dr. JOSEP BARRIGA I SALA

el Tres Dinners o el Saltaroques! Però sobretot esdevenen un retrat detalladíssim dels diferents treballs agrícoles i el modus d'organització del poble, que es pot anar seguint cada any amb el compàs de les estacions.

L'endrecament dels dietaris té una aparença força caòtica, perquè si bé el Dr. Barriga començà obrint les fitxes dels seus pacients endrecats pels carrers on vivien, a mida que passaran els anys aquestes fitxes no podran encabir totes les anotacions personalitzades, per la qual cosa es produiran salts a un segon (o potser més d'un) llibre, al qual s'hi adjuntarà el número de pàgina per facilitar-ne el seguiment. Els llibres sí que miren de tenir un ordre cronològic pel que fa a les visites i pel que fa als treballs que els vilatans van fent

bosc- cobraren vida i era possible llambregar una bona part de la població que va bastir aquestes magnífiques construccions rurals. El meu sincer agraïment al Joan i a la Maria per obrir aquest finestró al passat del nostre poble.

LA MEDICINA DEL SEGLE XIX

Durant el Segle XIX els oficis relacionats amb la pràctica mèdica eren, si fa no fa, els mateixos que al segle XVIII: els cirurgians, els apotecaris, sagnadors, bar-

L'aspecte de Sant Llorenç al arribar el Dr. Barriga al poble segur que era semblant al que mostren aquestes tres antigues fotografies

Una mirada al Sant Llorenç Savall del segle XIX (1802-1834)

JORDI GUILLEMOT MARCET

que tenia tendència a orientar-se cap a Europa, més oberta a la ciència moderna. Es suprimiren els estudis universitaris i també el Col·legi de Doctors en Medicina de Barcelona. Serà un retrocés en tota regla i, després de 1714, amb la Universitat traslladada a Cervera, aquest control de la professió gairebé desapareixerà. Hi haurà una amalgama de tota mena de practicants, graduats amb diferents llicències i sanadors irregulars. La medicina continuaria tenint elements propis de l'art (*ars medica*), especialment pel que fa en el camp de la cirurgia. El segle XIX destacarà pel desenvolupament de les disciplines d'higiene i medicina social, origen de la medicina preventiva actual. A mitjan del segle XIX començà a utilitzar-se l'èter per sedar els pacients que han de ser operats. El Químic Luis Pasteur és consi-

derat l'investigador més influent de l'època. El 1895 s'aconseguien les primeres imatges a través dels raigs X. No obstant aquests avenços la medicina continuava a mans de l'opinió i experiències personals de cada metge.

FILL DE BADALONA

El Dr. Josep Barriga va néixer a Badalona a la una de la matinada del 27 de juliol de 1767 en el sí d'una família de pagesos hisendats, de cognom Barriga, i localitzats al mas de Can Barriga, casal que encara es conserva dempeus i que avui funciona com a centre d'ensenyament especial. En Josep era el petit dels barons, i el penúltim dels vuit fills que tingueren en Fran-

cesc Barriga i Pivernat i la seva esposa Margarida Sala. L'origen de la nissaga Barriga reula documentalment fins el 1491, quan el seu cognom veritable era Arenys i el renom era *Barriga*. Els Barriga de finals del segle XVII tenien vinya a la majoria de les seves terres, en consonància amb els temps que corrien i que feien de Badalona un dels principals exportadors de vins, productors d'alcohols i aiguardents de tot el Principat. Badalona comptava aleshores amb una fàbrica d'esperit de vi, 24 d'aiguardent, 8 de xarops i una fàbrica de cava. Encara avui una de les branques dels Barriga de Badalona es coneix com els Barriga de les vinyes, tal i com ens ha fet saber la Carola Barriga Murell, de Badalona.

ESTUDIANT DE TEOLOGIA I PRIMER ESCRIPTOR DE LA HISTÒRIA DE BADALONA

Essent estudiant de Teologia en Josep Barriga redactà, entre el 1793 i el 1794, el seu treball *Història de Badalona*, obra que segons l'estudiós Josep M. Cuyàs constitueix la primera monografia històrica sobre Badalona. Redactada en castellà, la part més original d'aquesta història de Badalona sembla ser la que va dedicar a la Badalona del segle XVIII, descrivint la seva població, els conreus, els oficis, etc. Aquesta obra es trobava al mas de can Barriga i fou cremada el 1936, amb l'esclat de la guerra civil. Sortosament existia una transcripció que fou íntegrament publicada l'any 1975 en el primer volum de la *Història de Badalona*, de la qual l'estudiós Josep M. Cuyàs en fou l'autor. En Josep Barriga, però, va abandonar la sotana i es decantà per estudiar la carrera de medicina.

METGE RURAL

El primer dels dietaris diu *Llibre de los que tinc aconductats, que vas comensar la conducta en 24 juny 1802*. Aquell mateix any el metge començà l'exercici de la seva professió al poble i començà a rubricar els dietaris que s'han conservat. El nostre metge acabava d'arribar al poble i tenia 35 anys. És possible que mentre començà a exercir l'ofici conegués la llorençana Paula Daví, amb qui es casaria l'any següent.

CASAT AMB UNA LLORENÇANA DE COGNOM DAVÍ

"Dia 8 de setembre de 1803 fou casat Jph Barriga Metge en Medicina fill de Franch. Barriga y Pivernat y

6 *l'acera*

La casa en la actualitat al carrer Nou on va viure el Dr. Barriga.

Madalena Sala ab Paula Daví Donsella filla de Visens Daví Pages de St Llorens Saball y de Maria Rius". Els capitols matrimonials foren signats el mateix dia davant el notari de Caldes, Ignasi Paludàries i Nadal. El matrimoni Barriga-Daví* va tenir tres fills: la Maria Teresa (1810, es casà amb el fuster Pau Genescà i van viure al carrer Nou), el Vicenç (1813) i la Margarida (es va casar amb el sabater Isidre Mas i Serra. També van viure al carrer Nou). L'hereu Vicenç Barriga treballà de pagès a Sant Llorenç Savall. El 1837 en Vicenç estava casat amb Margarida Rius i aleshores tenien tres filles (Teresa, Florència i Maria). Vivien al carrer del Raval.

A l'empadronament de 1825 continua figurant que el matrimoni Barriga-Daví té tres fills, però no apareix el nom de l'hereu Vicenç i en el seu lloc apareix una tal Josepa (?).

DOMICILI AL CARRER RAVAL

Segons el padró de 1824, la casa dels Barriga-Daví a Sant Llorenç Savall era al número 21 del carrer del Raval. Era una casa de dues naus i eren veïns amb l'Isidre Dalmau, *Cames*, amb els Borrell i amb el Josep Valls, probablement dit *el Joanet*. El carrer del Raval aleshores devia incloure l'actual tram costerut del carrer Nou, donat que l'actual cal *Cames* (número 44 del carrer Nou) és un referent de tota la vida.

FORMACIÓ MÈDICA

Encapçalant el primer dietari hi ha una curiosa anotació de tipus bibliogràfic, una anotació tardana en la vida del nostre metge:

"Le Roy Medicina curativa, a la Purgacion, probada y analizada por Mr. Le Roy, Cirujano consultor de Paris, Valencia: oficina de José Ferrer de orga. 1829 (2).

A grans trets aquest metge francès practicava una medicina que avui pots ser podríem qualificar d'*alternativa*, llur únic remei era a base d'un nombre limitat de purgants i vomitius que, sobre el paper, pràcticament ho curaven tot. El mateix any que s'editava el mètode a Espanya, a la península es publicaven llibres crítics amb el mètode Le Roi, com ara el *Reflexiones al Público sobre el método purgativo de Mr. Le Roi* (3) signat pel metge cirurgià D. Antonio Rodríguez Guerra, on s'hi consignen crítiques com "...el público se deja fácilmente seducir por una doctrina singular (...) siempre han merecido las medicinas populares esta acogida á pesar de los poderosos argumentos que varios profesores ilustres han presentado contra ellos i demostrado los inconvenientes i peligros á que se esponen los enfermos que siguen sus reglas (...)" i encara una altra del 1829 "*Impugnación a la panacea moderna de M. Le-Roy*", del metge Francisco del Gras.

Malgrat que tant les autoritats sanitàries franceses com les espanyoles van promulgar una ordre prohibint a qualsevol que no fos metge o cirurgià la preparació dels purgants (4) i vomitius (5) de Le Roi, el fet cert és que 30 anys més tard es continuaria reeditant a Espanya el mètode Le Roi.

En qualsevol cas, tot i trobar aquesta anotació a l'inici del dietari, la data correspon als darrers anys de vida del nostre metge, per la qual cosa no podem considerar el nostre metge un seguidor 100% del Dr. Le Roi. També encapçalant el dietari trobem una altra anotació mèdica tardana: "*Método de curar el colera Morbo de orden del Capitan general, inserto en el Diario de Barcelona del dia 12. Noviembre de 1831.*"

EL DR. BARRIGA, METGE DE CURES CASOLANES?

Segons l'escriptor i periodista Esteve Busquets i Molas, autor de la monografia llorençana *Sant Llorenç Savall. Entre vinyes i telers*: "hi hagué metges -i possiblement encara n'hi hagi- que recollien fórmules del curanderisme casolà i les anotaven curosament, aneu a saber si fins i tot per aplicar-les. D'un metge rural, el Dr. Josep Barriga i Sala, fill de Badalona, he pogut estudiar una llibreta de quan era metge a Sant Llorenç Savall, en la qual enregistrava fets de la petita història local i receptes de curandars de la comarca. Servava gelosament entre altres, un llibre titulat: "*GUIA DEL REGIMEN SANITATIS. - Recetas experimentadas contra todo género de enfermedades. Escribiólo don Joseph de Matas Coscoll i Llimona, profesor de matemáticas, agrimensor, medidor de tierras i aforador de estos reynos y señorios de España por su Majestad, natural de la Vil la de Olesa de Montserrat*". En aquest llibre, del 1769, hi havia, fins i tot, receptes pels animals. De les experimentades per ell mateix sobre persones, de les quals anotava els noms, i per altres metges, vegeu-ne algunes:

PEL FEL SOBREIXIT. "És bo mesclar orins de noi i mel i es pren per la boca".

MAL DE QUEIXALS. "Se fa bullir encens i ai guardent, en una caçoleta, i queda un unguent i se posa en una pagat, y se posa un pagadet del gros de una pesseta a cada polsos, és cura segura".

SINAPISMO DE POBRES. "Pendràs cargols bovers, alls, ruda i cor de llevat i ho picaràs i després ho posaràs als peus del malalt, i també alguns hi anyadeixen arangades picades, i es renten els peus amb vinagre".

Hem trobat sovint els orins i les teranyines en les receptes recollides per aquests metges. No és estrany que fessin glopejar dels primers, o posessin teranyines damunt les ferides. No era un caprici ni una superstició, sinó perquè, segons deien, els orins contenen sals amoniacals i les teranyines feien d'esperadrup (6).

RESUM DE L'ESTAT DE SALUD DELS LLORENÇANS EL 1800

Al museu de Badalona hem trobat una relació de malalties referides al poble de Sant Llorenç Savall, feta pel Dr. Barriga poc temps després d'haver començat a exercir la seva professió al poble:

San Lorenzo Saball à 11. Diciembre de 1803. Los enfermos que están à cargo del Medico abajo firmado, en esta Villa, y su Comarca, padecen las enfermedades siguientes: Algunas Catarrales, una Disenteria, y una Histerica. Solo ha havido una, que mereció alguna atencion, que fué una Calentura continua putrida, erisipellatosa; Que el dia 2. del corriente Mes, fué el primero de la Enfermedad; al tercero dia de la enfermedad, le compareció el flogosis ersipellatoso; al quinto empezò à delirar; à la mañana del septimo, le salió la gangrena; y al (falta la altra cara de la cuartilla). (7)

FORMACIÓ MÈDICA

Tot i les nombroses sangries que practica sovint el nostre metge i que podrien fer sospitar alguna tendència mèdica determinada (8), no podem assegurar que el Dr. Barriga fos un seguidor de cap mètode en particular. Però en un full solt del dietari hi signa una bibliografia mèdica força completa que pràcticament coincideix fil per randa amb el Pla de Medicina de la Universitat de Toledo aprovat el 1804 i que estava organitzat per càtedres:

BOTANICA... *por los Principios de Cabanilles* (full tallat. Probablement *Principios elementales de botánica*, de Antonio José Cabanilles, 1745-1804).

QUIMICA... D. Mateo Orfila (Mateo Orfila y Rotger, 1787-1853).

l'acera 7

ANATOMIA... *Curso de Bonells y la Cava* (Jaume Bonells y Ignacio Lacaba), *Curso Completo de Anatomía del Cuerpo Humano: Osteología*, 1796. Consultable a Internet).

FISIOLOGIA... *Compendio de la doctrina de Dúmas* publicado por D. Juan Vicente Carrasco.

HIGIENE... *Elementos de Tourtelle* (Etienne Tourtelle). *Epitome de elementos de Higiene*. 1828)

PATOLOGIA... Caldani, interin se publican los Elementos de Mn. Chomel traducidos en español (*Patología y Terapéutica*). La primera por Caldani mientras se publica los Elementos de Mr. Chomel) (Leopoldo Marco Antonio Caldani, 1725-1813).

TERAPÉUTICA... *Compendio de Gregoris*.

MATERIA MEDICA: Thesari.

AFFECTOS INTERNOS: Por los aforismos de Boeravé corregidos por Stoll y los de Hipócrates con sus pronósticos.

CURANT PACIENTS

EL TEL A LA LENGUA. "A el Sendra dia 1. Abril 1825. Sangria. A la crietura del Sendra dia 19. bre. de 1822. li he trencat lo tel de la llengua, y mi han fet anar expresament. Vejas lo comte nou. Vejas la sangria".

EL MOSSÈN DE GALLIFA. "Sr. Reverend Mossèn Joseph Juliana Rector 21. Desembre 1824: Si es malalt grave cada dia visita: es dir anani à dormir al vespre visita, y lo endemà demati visita, y si no es grave com los demés: y si es cosa de inflamació dech fer las primeras sangrias ó manxiulas, y lo demés el Barber: y ell ho recompensará: y si be al cas que hagi de anar al farré, á peu altre fi, me portará la conducta: cada any me donará una cuartera de blat gros i xexa barrejat".

NOTES:

Manxiula f farm: Emplastre revulsiu preparat generalment amb cantàrides, ara en desús.

Cantàrida: 1. Entomologia. Insecte coleòpter de la família dels melòids (*Lytta vesicatoria*), de color verd brillant i de cos allargat amb èlits que recobreixen tot l'abdomen. 2. Farmàcia. Pólvores o unguent de cantàrida seca emprats en farmàcia com a vesicatori i com a afrodisiac.

Vesicatori: Vesicare fer butllofes..

MAL VENERI. "A el Joan de cal Sabaté dia 2. consulta per mal venereo. Dia 3. Octubre va anar á Missa". (Setembre 1830).

VACUNES. "Llorens Mirapeix 12. Mars 1811: 3 ptes. (n-2 pals) marxà lo dia 30 Maig 1814. y quedá á deurer una añada y mitja 2. sangrias, y la bacuna".

"A una crietura del S. Joan Vilartimó dia 1. la vacuna". (Maig 1818).

MAL D'ESPATLLAT (?). "A una Crietura del

Ballosera dia 12. Agost hi vas posar lo pegat que estava espatllado. (Juny i un altre 'pegat' el Juliol de 1819)".

"A una crietura del paró dia li vas posar lo pegat". (Agost 1820).

"A una crietura de cal Solà de creu de Pedra dia 12. lo pegat". (Agost 1820).

"A una crietura del Mestre Aiguade dia 11. lo pegat". (Octubre 1822).

CIRURGIA. Rosa Caubó: "Dia 13 abril 1817. per cirugia 1 pta i 1/2".

MEDICINA PER CANVIAR DE SANG. "El teixidor del altre part en lo Desembre ultim nos va teixir dos pesas, y en paga li hem dat dos cuarteras de blat, y hem passats comptes de las conductas, y ab la conducta que caurá á 8. Mars 1829 queda á deurer una peseta y una medicina que era per cambiar de sanch que varem portar de castellá que valia mitja peseta y quant será en dit dia 8. Mars deuran una peseta y mitja. Dia 17. Janer". (1829).

SAGRAMENTS I CANVI DE METGE. "Certifico que el dia 10. Marzo de este año 1826. vi sité á Joseph Ginescá (àlies Manueló), y le hallé con la lengua sucia, y quexando de dolores de barriga y que no podia regir: le receté una medicina calmante y un purgante.

El dia 12. del mismo mes le hice otra visita, y porque no habia regido, y continuaba con el mismo mal le ordené los sacramentos y otros purgantes. Y despues quedó encargado de dicha enfermedad el Dr Serradora Medico de Castelltersol, y yo me despedi. Y por ser asi y poder constar adonde convenga firmo el presente en San Lorenzo Saball á 6. de Abril. de 1826. Dn Joseph Barriga. De orden de Marcos Sallen. Bayle".

FERIT AMB CALENTURES

Seguiment durant dues setmanes, dia a dia, d'un pacient ferit. No sabem si el pastor Antonio Artigas és el mateix Anton Artigas dit el *cua d'ase* que vivia al carrer de Baix, però en diverses ocasions el Dr. Barriga es refereix al pastor que li anava a trencar pedra al tros i amb tota seguretat aquesta tasca la feia usant pólvora, material del qual en Llorenç Oliver, *tinot*, del carrer Nou era un dels seus proveïdors. En aquest seguiment de l'abril de 1826 s'hi consigna alguna recepta ben peculiar:

"Dia 11. he visitado á Antonio Artigas y le he hallado con bastante calentura y grande opresion de precordios (n-davant del cor) y le he recetado un cardiaco.

Dia 12. havia calmado un poco la calentura y le he ordenado la agua de pez.

Dia 13. à la mañana mucha calentura y à la tarde calmó un poco.

Dia 14 à la mañana poca, y à la tarde se exaservó, y le ordené la tinctura de la quina.

Remey per curar mal de Pedra.
Se pren alls, ruda, juliberta, menta, y donzell
y se fa bullir ab una quarta de oli en una
casola de dos nansas, fins que dits ingredients
se tornin negres: Despres que se han tornat
negras los ingredients, se trauran, y queda el
oli sol, y se llansan dits ingredients:
Despres en la Casola que hi bull el oli, si tira
una unsa de sera noba, y un quarto de safrá, y
se continua à bullir, fins que la sera sia fosa
y queda fet lo remey.
Per usar de dit remey, se fa del modo seguent
se untan los dits ab lo unguent que ja queda
fet, y se ban untán, desde los ruñons, fins al
lligam de calsas, y se fa antes de anar al
llit, y se embolica dita part ab un drap de cotó,
y se fican al llit, y se fa alguns dias duran
lo dit unguent, y quedan curats; y si los
torna á repetir se torna a fer del mateix modo,
y sempre se fa escalfar lo unguent.

Don Joseph Barriga

Recepta del mal de pedra, manuscrit original del Dr Barriga que es troba al seu museu de Badalona.

Dia 15. à la mañana les encontré quasi sin calentura, á la tarde mucha calentura y á la noche me vinieron á buscar que la calentura se exaservó en gran manera.

Dia 16. à la mañana poca calentura a la tarde continuaba del mismo modo y tenia el pulso combulso.

Dia 17. continuaba con poca calentura y à la tarde lo mismo.

Dia 18. le encontré sin calenturas y à la tarde se levantó de la cama.

Dia 19. le encontré en cama y tenia algo de calenturas y porque no podia regir, le ordené una tisana laxante, a la tarde le encontré sin calentura y estava fuera de la cama.

Dia 20. sin calentura estava convaleciente.

Dia 21. lo mismo.

Dia 22. à la mañana sin calentura à la tarde tenia calenturas.

Dia 23. tenia calentura.

Dia 25. tenia calentura.

No sabem com acabà el seguiment del ferit però a mig fer, el Dr Barriga ja havia redactat un certificat de la situació del pacient, probablement pensant en fer el que avui en diríem una derivació a l'especialista.

LA RECEPTA DEL MAL DE PEDRA SIGNADA PEL DR. BARRIGA

Fins a data d'avui aquesta és la única recepta que apareix signada pel Dr. Josep Barriga que hem pogut trobar al Museu de Badalona. Es pot pensar que fou redactada a petició d'algu de la família Barriga a Badalona, que li demanés la cura pel mal de pedra.

"Se pren alls, ruda, julibert, menta, y donzell, y se fa bullir ab una quarta de oli en una casola de dos nansas, fins que dits ingredients se tornin negres: Despres que se han tornat negras los ingredients, se trauran, y queda el oli sol, y se llansan dits ingredients:

Despres en la Casola que hi bull el oli, si tira una unsa de sera noba, y un quarto de safrá, y se continua à bullir, fins que la sera sia fosa, y queda fet lo remey.

Per usar de dit remey, se fa del modo seguent: se untan los dits ab lo unguent que ja queda fet, y se ban untán, desde los ruñons, fins al lligam de calsas, y se fa antes de anar al llit, y se embolica dita part ab un drap de cotó, y se fican al llit, y se fa alguns dias durant lo dit unguent, y quedan curats; y si los torna á repetir se torna a fer del mateix modo, y sempre se fa escalfar lo unguent".

SANT LLORENÇ SAVALL I LA CRIANÇA D'INFANTS

Moltes cases de Sant Llorenç Savall criaven infants d'arreu de la comarca, senyal que el poble devia tenir fama de bon clima per donar fortalesa als infants. El Dr. Barriga els visita:

"A una crietura de Caldas que cria la tinota dia 31". (Agost 1815).

"A una crietura de tarrasa que cria á cal Comadran dia 17. visita 18. visita. 19. visita. y dia 20. visita". (Novembre 1821).

"A una crietura que cria la Paella que es de St Andreu: dia 12. visita: dia 14. visita". (Setembre 1823).

"A una crietura de Sabadell al Moli del Agell dia 6. visita". (Agost 1824).

"A una Crietura de las hortas de Sant Pere á cal Sacay dia 16. visita: dia 17. 3 visitas. 18.2 19.2 20.2 dia 23.1 24.1 y dia 25. visita". (Setembre 1828).

"A una crietura de Manresa que cria la Ru mea dia 12. visita". (Abril 1831).

"A una crietura de Castellá que cria la Ponis dia 7.1. dia 28.1". (Setembre 1831).

"A la crietura del Hostal de Sabadell á cal

Constanso dia 26. visita y relacio: dia 27. visita". (Abril 1834).

LES VINYES I CULTIUS DEL DR. BARRIGA

És versemblant pensar que els cinc trossos de vinya que cultivava el doctor Barriga formessin part del dot de la seva esposa Paula Daví. De propietat eren les peces del Torrent Bo, Forat d'en Paré i la Vallxica. A parceria eren les de l'Ermengol i la Soleia de les Oliveres, a més de conrear amb cereals un tros en propietat al Camp d'en Lluís. També sabem que els Barriga tenien un matxo: "Lo nostre Matxo va treginar los dias 15: y 16. pedras: y lo 17. Sorrà fins al migdia. La polvora nostra y de ell [de l'Andreuet]", (Febrer 1832) i de vegades també el llogaven (Dia 9 Agost 1831). "li varen deixar lo matxo per á Monistrol á recibir la Dona del Josapet: ells li varen dar lo menjar".

Tots aquests terrenys de cultiu, sobretot els de la vinya, esdevindran el centre de treball de la majoria dels pacients del doctor, i cadascú, segons les seves habilitats, aniran pagant les visites del metge amb el seu esforç i el seu temps dedicats al conreu.

LA BARRACA DEL DR. BARRIGA AL TORRENT BO, OBRA DEL "LLOP"

Sabem del cert que la barraca i el tros de vinya que el Dr. Barriga tenia al Torrent Bo foren venuts per la néta Vicenta Barriga i Torra a Jaume Daví i Pobla l'any 1899. L'any 1948 el tros fou venut a Gerónimo Sánchez Salas i finalment fou adquirit per l'Ermengol que coneixia el lloc com *la vinya del Gerónimo*. Les parets de la barraca que avui es conserven són fetes d'obra i el tancament havia estat fet amb bigues i teules, la qual cosa suggereix que tal volta fou una construcció modificada *a posteriori*. Del tros del torrent Bo el Dr. Barriga en parla sovint en el seu dietari des de l'any 1814, però no seria fins el 1831 que hi va fer construir la barraca de vinya. D'aquest fet podríem deduir que construir la barraca no era una tasca prioritària pels pagesos d'aquell temps.

"El Llop vingué à fer la barraca del torrent Bo los dias 23.24. y 25. li feyam la vida": podia guanyar 5 sous. El constructor de barraques podia ser el Francesc Soler "dit lo Llopis". El juny de 1813 el "Llop" li fa de manobra tres dies seguits. En una anotació primerenca (1802) hi trobem un tal Llorenç Riera "el Llop, del carrer de dalt de Creu de Pedra", però en aquest període sovint trobem errades que el mateix metge corregeix i, en aquest cas, hi acaba escrivint "Francesc Soler: el Llopis". En altres anotacions de 1814 i 1824 hi trobem

citat el "Llop de pega". Tres dies és el que, per experiència pròpia, havíem calculat que es trigaria a bastir una barraca de vinya de pedra seca, si abans ja s'havia arplegat la pedra. Aquell mateix any 1831 i abans d'aixecar-hi la barraca al torrent Bo hi trobem consignats tres dies seguits de treballar pedra: "El Miqueló Comas vingué à adobar pedras al torrent bo los dias 24.25. y 26. (de Gener) se guañaba 3 sous 9".

Les barraques amb datació més antiga a Sant Llorenç Savall eren fetes d'obra i pertanyien a hisendats importants com el Pau Agell o el Pere Dalmau, que les feren construir a finals del segle XVIII. No es pot descartar que el Dr. Barriga encarregués que el treball de la seva barraca fos fet amb obra. No obstant això, la durada de tres dies de treball ens fa sospitar que no fou així.

EL CUBELL PER RECOLLIR ELS RAÏMS

Un objecte cobejat era el "cobell" que servia per carregar els raïms. Es llogava i s'anotava qui el tenia cada vegada:

"El Gayeta del Serdá. en lo Octubre de 1832. tingué lo cobell la tarde del dia 18. tot lo dia 19. 20. y 22. fins al mitgdia. son 3. Dies".

Anotacions de pagaments per comandes al Molí de l'Agell.

LES FEINES DEL CAMP AMB LES ESTACIONS

GENER. "Magí Ollé dit Garrofa. Vingué à la tallar una alsina à la Sala de la Font lo dia 31. Janer 1831".

"El Jaumet del Vicens del Calvari dia 7. vingué à podar se feya la vida guañaba peseta y mitja". (1831).

"El Miqueló Comas vingué à adobar pedras al torrent bo los dias 24. 25. y 26. se guañaba 3 sous 9".

"COMpte DE JOAN RIUS dit el Caldaré. La Claret me treginá 4. camins de mesquita per fer seba".

FEBRER. "Lo hereu Fio en lo Febrer de 1820. nos pelá tota la brosa del torrent Bo y la portá en los valls per 8 ptas y mitja. també arplegat tots los serments de la Solea y los portá als valls per 2 pesetas y un porró de vi".

"El Viel Viscahi en lo Febrer de 1819 nos podá lo Mayol de la Vallxica per 3. pesetas en 1820. feu lo mateix".

"Al Comas dia 14 sangria: y ell vingué à fer parets al torrent bo los dias 18 y 19. li feyam la vida los altres mitja peseta, ell mes Dia 9 y 10. Febrer 1830. vingué à trefegar*: 3 sous 9".

"El Bufó vingué à cabar los dias 12. 13. y 14. guañaba 4 sous. Vingué à cabar dia 16. 17. y 18. Febrer 1830".

Trafegar: transvasar el vi fermentat o semi-fermentat per tal d'airejar-lo i de separar-ne el solatge.

MARÇ. "El Jan Brosa vingué à xercolar*, plantar y fer garbons (garbons: feixos de branquillons per fer foc o bé de sarments per alimentar el bestiar), y despues lo dia 21. pasarem comptes y ha quedat à deurer dos añadas y la corrent." (1819).

"El Puñalet dia 2. vingué à podar se guañaba 1 pta i 1/2. Vingué lo hereu à podar los dias 4 y 5 Febrer 1831: guañaba 1 pta i 1/2". (1830)

ABRIL. "El Tres dinés dia 15 vingue à descubrir los formigons del hort y atres cosas, se guañaba 3sous9." (1818).

"El Miqueló comas dia 16. vingué à sembrar el canem: se guañaba 3sous". (1828).

"El Parruca vingue à cabar los dias 29 y 30: se feya la vida: el jaumet del Milio en aquella semana los daba 7.vintidosos". (1828).

"Lo Hereu Comadran dia 10 nos aná al molí y li vas quedar à deurer sis quartos. Vejas lo Juriol 1823. Vejas lo Juny 1817 que tragina lleña".

MAIG. "Lo hereu vocapudent vingué à cabar los dias 6. y 7. se feya la vida guañaba mitg duro, y 6.diners cada dia per lo cabach" (1814)

"El Gaspart Sala vingué à treginar fems tot lo mati del dia 14. y despues vingue à portar un camí de mesquita en las concas lo mati del dia 17. la deixá y sen torná". (1817).

"El Munistrol vingué à fangar* lo dia 14 y se feya la vida y guañaba 2 pesetas". (1817). Fangar: Girar la terra d'un camp amb la fanga.

JUNY. "El Bonich vingué à conduir viandas los dias 20. y 21. guañaba 7sous6". (1817).

"Lo hereu Muxi nos segà el blat de la Vallxica y las Concas lo dia 29. Juny 1818: y estarán lo segà ab menos de un jornal lo preu era un duro y dos porrons de vi: y lo vi anaba à ral, y tingerem 4 garberas y mitja, ab tot. En lo any 1819. nos ha segat lo blat de las Concas per 3 ptes i 1/2 y un sou y dos porrons de vi".

"La Pallarda vingué à esporgar los dias 20 y lo 21. fins al mitg dia: 3sous9". (1814).

"La Tintiñana, la Pantaleona y la Toya del Padrinet vingueren à esporgar los dias 18. 25. y 26. se guañaba 2sous6". (1818)

"El Pere de la Raymunda dia 6. vingué à cabar los fasols guañaba 3sous9". (1817)

JULIOL. "El Pascol vingue ab un matxo à batre lo dia 23". (1813).

"El Miqueló del Marquet nos segà el blat de la Vallxica y las Concas per 6 ptes i 1/2 y nos quedá à deurer 4 ptes menos un vintidos". (1816).

"El Magi Fió vingué à arrencar canem lo dia 31". (1818).

"El Germà del Capxic vingué à cortans viandas y esmagencar* lo dia 1. se feya la vida". (Juliol 1828).

Magencar: Treball del sòl agrícola. Manteniment dels terrenys conreats. Fer la segona cavadada o llaurada a les vinyes o a les plantes en general, pel mes de maig.

AGOST. "El Hereu Caldaré vingué à treginar lleña lo dia 20. despues vingué à ajudarnos à batre lo dia 21. y à la tarde ell marxà à someten y lo seu Pare vingue à rellevarlo y lo endemà vingue à ajudarnos à ventar, y la Claretà vingué à treginar lo boll (n-pellofa que cobreix el gra de blat, especialment un cop n'ha estat separada, després de la batuda) y pujar paya; tot lo batre era à desquiti de 3 quartos de jornal de haverli deixat lo nostre matxo: lo treginar lleña se ha de pagar". (1812).

"El Miqueló Comas dia 12. vingué à espolsar lo canem se guañaba 3sou". (1818).

"Ab el Parayre dia 12. Agost 1832. hem pasats comptes y queda à deurer 17. pesetas 4sous2 dinés.

Dia 13. Agost de 1832 vingueren pare y Fill tota la tarde à treginar palla y los feyam la vida.

SETEMBRE. "El Sadurní vingué à fer cols lo dia 4. se guañaba 3sous92". (1812).

"El Pet de Ca vingué à treginar formigons los dias 9.10.11 y 12. se guañaba 3sous9. y jo li vas dar una peseta y lo demes à desquiti". (1812).

"El Pastó vingué à cubrir formigons los dia 10.11. y 12. se guañaba 3sous9". (1812).

"El Sadurní vingué à bregar canem lo dia 3. guañaba mitg duro". (1814).

OCTUBRE. "Al Ginescar dia 31. he comprat 4 pins 2 alsinas: valen 9 pesetas. Vejas lo febrer pasat". (1819).

"Magí Pujol: el xich del Jan del Magí. vingué a segar fajol y sembrar lo dia 24. Octubre 1827. Se feya la vida".

"Dia 14 comensarem de vermar y vingué la Tintiñana los dias 14.15.16.17.20.21.22.23. y 24. se guañaba 2sous6. y un quart de jornal". (1812).

"La Toya del Padrinet vingue à vermar lo 19". (1812).

"El Mestre Sant la vetlla del dia 3. vingué à adobar lo cup y estigué 3. cuarts y lo endemà vingué á allisaro". (1828).

NOVEMBRE. "A cal Pau del Andreu dia 18 y 19. cada dia una prensada de brisa: son dos". (1812).

"Pau Bruach, a cal Andreu. Dia 21 y 22. 9bre 1831: 2 prensadas cada dia".

"El Pau Manel dia 26. vingué à fangar guañaba dos pesetas". (1812).

DESEMBRE. "El Camas la tarde del 9. vingué à estellar los muntans de premsa y lo mati del 10. vingué à buscar lleña. 3sous9". (1812).

"El Agustí Rusiñol dia 18. he cobrat una prensada de brisa ab la rapa". (1812).

"El Serra vingué à fer seba lo mati del dia 7. se feya la vida. Vingué á haber olibas los dias 29. y 31. se feya la vida. Dia 6. Setembre 1829. he rebut una conducta".

PREUS COMPARATS

Sovint el Dr. Barriga compara el que ell paga amb el que paguen altres per feines similars.

"El Esteve Jaumire vingué à podar los dias 4.5.6. y lo mati del 7. en esta semana dels rams el Farré y el Franciscó daba 3 sous y el Marquet 3 sous 6. Lo Milió crech daba 6 sous. Vejas la sangria del Noy del dia 1". (Abril 1814).

"Magí Pujol: el Xich del Jan del Magí dia 1. Octubre. de 1820....2 ptes i 1/2. (n-1 pal)".

"Vingué a cabar y se feya la vida los dias 9.y10. Maig 1826: el sabater dava 7.vintidosos. Vingué a segar fajol y sembrar lo dia 24. Octubre 1827. Se feya la vida.: à cal Serdá aquella semana tenian lo Miqueló Comas, y li daban una peseta y mitja".

SABER LLEGIR I ESCRIURE

El Dr. Barriga era il·lustrat. Sovint feia tasques de llegir, redactar certificats mèdics o copiar documents per a molts dels pagesos, la majoria dels quals no sabien llegir ni escriure. Alguns dels certificats eren per eximir-se del servei militar o del càrrec de regidor a l'ajuntament.

"A el Bolets dia 14 li he copiat altre memorial". (Setembre 1815).

"De la Joba Ginescana dia 28. he comprat tres llañes de lleña que valen 6. pesetas y ella men queda à deurer 8 ab los dos Certificats". (Febrer 1819).

"Del Milio he rebut dia 21. unas espardeñas per lo Vicens 3. vintidosos. Ell deu un certificat del soldat. Altres espardeñas del Vicens y de la Noya, y pentinar al canem". (Març 1816).

"Del Ygnasi Oliveras dia 26. he rebut setze pesetas en paga de dos conductas que son per lo any 1823, y 1824. y queda à deurer lo

La cova dels Òbits. Al segle XIX estava habitada i era visitada asiduament pel Dr. Barriga.

any 1825. y 1826. y la corrent. Dia 10. Octubre de 1828 he rebut una dobleta de deu pesetas: que va servir per anar a pagar lo Prosés á Granollers. Dia 13. Desembre 1829 un certificat per eximirse de Regidor".

OBSERVACIONS METEOROLÒGIQUES DEL MES DE GENER DE 1828

Moltes de les tasques dels pagesos i bracers que treballen les terres del Dr. Barriga sovint es veuen interrompudes pel mal temps, cosa que influeix en el recompte d'hores treballades. Excepcionalment, el nostre metge enregistra el temps 12 dies seguits del mes de gener de 1828.

"Dia 1. molt fret y borrasca, y nubol.

Dia 2. molt seré algo fret y bon dia.

Dia 3. fret y borrasca el sol isqué cuant se volia pondre.

Dia 4. molt seré y bon dia.

Dia 5. al mati molta borrasca sens fer sol, à la tarde seré y no tan fret.

Dia 6. fret y tot lo dia el sel fou clapejar de boiras y molt ben y a vegadas feya sol y despues no.

Dia 7. tot boira ques compixá. tot lo dia.

Dia 8. Seré alguna boira y ben, no fret.

Dia 9. no fa sol, y ha comensat à fer sol y molt seré à las deu y en tot lo dia no ha fet fret.

Dia 10. una gran gelada fa fret, molt seré, y cuant lo sol fou alt feya caló.

Dia 11. tot lo dia feu sol, pero tot enllagañat y algo fret y tambe un poch de vent.

Dia 12. sense gelada, molt seré y pareix que siguem à la primavera, que quasi fa calor".

LES MONEDES DE CANVI... CONSTANT

Pessetes, lliures, diners, rals, maravedisos, vintidosos, dobles i quartos

"De cal Prince(p) dia 21. he rebut 3. cortans de sego (sic sègol) à 3 ptes un vintidosos que val 3 vintidosos y 6 diners. Dia 24 un cortá y mitg". (Setembre 1818).

"Ab lo Vell Jesus dia 17. hem pasats comptes de tres conductas, y una peseta y un ral enderretit: y me ha pagat un duro y un ral y queda à deurer dos pesetas y la corrent". (Abril 1820).

"Ab la Joba de Cal Anima dia 20. hem pasats comptes y ha quedat à deurer 8. pesetas 2 lliuras 6 y la corrent. Dia 23. Juriol 1810 nos portà la albat. (albat, criatura morta abans de tenir ús de raó). Se han de contar 3 albats. Se han de contar dos consultas. Dia 13. Febrer 1820. he rebut 4 ptes i 1/2."

Duros en plata

"El Fuster Ginescar (...) Y lo dia 22. Abril del corrent any hem pasats comptes de tot y me ha quedat à deurer 2diners6, y jo li he deixat graciosament sis duros en plata, que los ha promes tornar á mesos. Deu la conducta corrent. Una peseta de unguent". (Març 1813).

MESURES

BARRALS. "La Viuda Sabera dia 29 me vingué un barral de mesquita: era barato". (Maig 1818).

BARRALÓ. "Del Carnestoltas dia 25. he rebut un barraló* de vi à 3 vintidosos y 3. cuartos lo setze". (Novembre 1820).

Un barraló és un recipient de fusta ovalat, sostingut per cercols metàl·lics i proveït d'unes nanses de fusta anomenades cornaleres. S'assembla molt a les portadores de raïms que, de mida més gran, eren emprades comunament per a la verema.

CAMINS. "El Jaumet del Mariano dia 1. treginá dos camins de llegum de la Vallxica". (Agost 1815).

(continúa a la pàg. 16)

SOBRE EL BALL DE GITANES

TAMBÉ ANOMENAT BALL DE PLAÇA

Es orígens del Ball de Gitanes no estan massa clars i es perden en la nit dels temps. El que sí està clar és que sempre ha estat relacionat amb Carnestoltes. La tradició ens diu que és una dansa de parelles, de moviment viu, que es ballava el primer diumenge de Quaresma com a continuació de les festes del Carnaval que precedien l'època d'austeritat i penitència de la Quaresma. Els entesos ens diuen que és l'extensió del sentiment i cultiu artístics dels llorençans, festa que es manté com una tradició a través dels temps i amb una identitat pròpia, no solament per la indumentària i vestuari, sinó també pels seus balls propis i les seves formes d'interpretació: figures, dibuixos... i, per damunt de tot, pel caràcter alegre i fantasiós que els envolta. Tal com deia en l'última ballada de gitanes a plaça el passat 14 de febrer d'enguany, el Ball de Gitanes és una dansa molt popular a Catalunya i aquí, a Sant Llorenç Savall, des de temps immemorial. Les fotografies que acompanyen aquest escrit daten de principis del segle XX, sense que puguem datar-les amb precisió. En aquell temps no hi havia la plaça tal com la coneixem avui dia. L'any 1937 es va enderrocar cal Xerriç, casa que hi havia en aquest lloc, per tal d'ampliar i renovellar l'anomenada Plaça de la República, que era el nom que tenia aleshores. Per això, en aquella època, el Ball de Gitanes es ballava a l'altra banda de Plaça, tal com podeu veure en algunes de les fotografies que acompanyem.

Amadeu Calvet Turull

(segueix de la pàg. 13)

"Ab lo Joan Rius: dit Caldaré dia 5. hem pasats comptes y queda pagat fins à Nadal vinent: y per la conducta següent li quedan dos camins que me treginà de formigons del Torrent Bo". (Desembre 1820).

"Ab lo Joan de cala Tia dia 17. hem pasats comtes y per la añada que caigué en St Joan de 1824, te pagat 3 sous y me ha de treginar dos o 3 camins de fems. Dia 8. 9bre 1824 la Clareta me treginà un camí de mesquita. Vejas lo Janer 1825 y Abril 1825".

"Al Bonhome se deuan 10. camins de cals de mitja peseta (ara 12) al camí". (Gener 1832).

"El Andreuet comensà de trencar pedras lo dia 13. Febrer 1832: y los días 14:15. y el Joanet: Lo seu Matxo comensà de treginar pedras dos camins antes de mitg dia del dia 14: y los días 15 y 16: y lo 17. Sorrà fins al mitg dia".

"Per el Bufó: el matxo va treginar dos camins de rahims la tarde del dia 5. Octubre que valen 2. pesetas. Y ell vingué à podar los días 29.30. Novembre y 1. Desembre se guañaba 3 sous". (1831).

BESCANVIS EN ESPÈCIES

El pagament en espècies més habitual sol ser en cereals de diferents classes: xexa, mestall, rojal, blat rodonell, però sovintegen l'intercanvi de tots tipus.

CALÇ. "Ab Llorens Rius dit lo Señor dia 20 li he entregat quatre pesetas y ell me vendrà 6 quarteras cals y las dos aniran à desquiti conducta". (Abril 1816).

PORCS. "Del Sala de la Font dia 29 del mes pasat he rebut un porch de preu tres duros. Dia 13. Abril 1817. he fet una sangria à un fill seu". (Gener 1817).

QUADRATS DE FUSTA. "El Joanet dia 4 Abril 1832. me va treginar 3. quadrats de la Sala".

TEIXITS (PAÑOS). "Ab lo Gabriel Rifer dia 1. hem pasats comtes y he rebut 18. pesetas ab paño y me ha quedat à deurer 7. pesetas y la conducta corrent". (Setembre 1818).

PÓLVORA. "El Sastre de Granera dit Pere Clapés dia 30. me entregà un cartutxo y me quedà à deurer una peseta y la corrent". (Gener 1820).

TRUNFOS (patates). "De la Toya dia 10. he rebut onze quartans de trunfos dels xichs, pero eran plens de brosas y alguns podrits, anaban à peseta y mitja la quartera". (Febrer 1821).

LLAVORS DE CÀNEM. "Del Gaspart Sala del raval dia 1. he rebut un quartà de llabó de canem, que val 2 pesetas". (Març 1821).

VI. "Lo hereu Muxi nos segà el blat per 5 pesetas dos porrons de vi: el vi ja es pagat, las pesetas se han de pasar en compte". (1818).

ALGÚ QUE NO VOL PAGAR. "Pera Clapés: dia 24 Agost de 1813. Buit quartans de xexa. Dia 17. Agost 1815. lo seu Pare me negà la conducta y vas anar à trobar lo Batlle y lo endemà tambe lo seu fill ho confesà devan del Batlle y devan del Osul".

UN METGE DE COMARCA

El radi d'acció del Dr. Barriga era força considerable si es tenen en compte els mitjans dels quals es podia disposar aleshores i les males comunicacions que existien entre els municipis. A banda de la vila, el Dr. Barriga assistia a la població que habitava les sufragànies, de Sallassera fins al Dalmau, passant per Saladelafont o els casals de Mas Riera (límit amb Sant Sebastià de Montmajor) i a més visitava masos tan allunyats com els dels Òbits (aleshores encara actiu i amb un masover de nom Miquel Vilet, 1804) i masos de Matadepera com ara Can Robert (masovers de nom Joan Caselles i Tomàs Vila), can Robert, o can Pèlacs (Francisco Pèlacs, 1809), així com també visites a Sant Feliu del Racó, Sabadell, Castellar del Vallès, Granera, Gallifa o Sant Sebastià de Montmajor. Tot un metge de comarca.

JUNY DE 1823. EL DOCTOR BARRIGA EMPRESONAT

"Lo dia 16 Juny me agafaren y me traqueren lo dia 26. al migdia".

No seria molt agosarat dir que el nostre personatge no era de conviccions monàrquiques, si més no, no devia ser gens partidari del retorn de l'absolutisme de la mà de Ferran VII que, tan aviat com agafà les regnes del poder, abolí la Constitució de Cadis (1812). Tampoc podem afirmar que fos constitucionalista, però el nostre deixa constància de l'Indult signat per Domingo de Caralt (9), governador que fou de la ciutat de Mataró durant dos mesos, coronel de l'exèrcit dels 100.000 Fills de Sant Lluís i un personatge declaradament ultracatòlic que advocava per una monarquia absolutista i el retorn de la Inquisició:

"Por el presente se concede salva guardia à la persona y bienes del Dr Jose Barriga medico de Sn. Lorenzo Saball, por haberse acogido à la

proteccion del indulto del Serenissimo Sr. Duque de Angulema", y por haber satisfecho ciento y veinte libras que se le impuso de multa por conseguir su libertad á los cargos se le habian echo. Y para que le sirva de resguardo le libra el presente à los 13. de Julio 1823". Domingo de Caralt".

Coincidint amb aquesta estada forçada, el Juliol de 1823 el Dr. Barriga deixa consignat al dietari:

Dues cases eren anomenades cal Barriga el segle passat. Una al carrer Bisbe Solà i aquesta al carrer Vic, prop de la plaça. Antigament havia estat un cafè i en deien cal Moro. Les dues cases eren habitades per la família Rovira Barriga.

"Lo hereu Comadran va acompanyar à Mataró à la Paula (la filla petita dels Barriga) y estigué 3 días que ja hem contat que val 7 pesetas y mitja". Potser sigui la prova que el nostre metge fou retingut a Mataró.

El Duc d'Angulema era nebot del rei de França, Lluís XVIII, i a l'hora també era cosí del rei d'Espanya, Ferran VII. Més tard el seu pare esdevindria rei de França, Carles X. El 1823 el duc d'Angulema fou el cap dels 100.000 fills de Sant Lluís, soldats francesos que van entrar a Espanya a combatre els liberals i la

constitució per tal de reinstaurar la monarquia absolutista. L'objectiu militar s'acomplí aquell mateix any 1823, però l'objectiu polític, amb el rei Ferran VII al capdavant, no va satisfer mai les expectatives absolutistes que pregonaven els més conservadors. Aquests aviat preferiran el seu germà Carles, iniciant així les guerres carlines. El propi Duc d'Angulema, després d'una sèrie d'abdicacions poc clares, fou considerat (tot i trobar-se exiliat de França) Lluís XIX, rei de França.

MARÇ DE 1832 OBRÉS A CASA

"Dia 14. os Mestres feren los archs al mati, y à la tarda treballaren à fer la cort del cap de vall de la eixida. Lo Vicens y el Matxo dia 14 treginaren cals.

Dia 15. acabaren la paret sobre lo nostre basant, y enbigaren y enllataren.

Dia 16. al mati lo cobriren: à la tarde feren los asperons:

Dia 17. desensoztraren lo derrera y despues posaren los cuadrats.

Dia 19. pujaren la paret del darrera per igualar lo sostre del primer pis.

Dia 20. feren tota la paret del basant del darrera y comensaren los archs.

Dia 21. acabaren los archs, posaren las bigas y entallaren mes de la mitat del darrera. y no escriuré mes de les obras".

No sabem si el metge considerà que les anotacions sobre les obres de casa no encaixaven amb l'esperit d'un dietari mèdic, o si la progressió de les mateixes no el satisfieien. L'acompliment de la sentència final "no escriuré més de les obras" té un punt de disgust.

ELS FARELL EXPULSATS?

"Francisco Farell: 23. Agost 1805. de xexa 12. cortans.

Dia 14 Octubre 1831 los traqueren de casa".

NOTES DEL FILL, VICENÇ BARRIGA

Quan el Dr Barriga traspasà, algunes persones li havien quedat a deure. Alguns pagaran dotze anys després de la seva mort. El seu fill Vicenç Barriga Daví, lletrat com el seu pare, però amb una escriptura ben diferent, en deixarà constància al dietari del pare.

"Compte de Joseph Armengol dit els Ossets. ...Em contat ab Viuda Armangol y Josep Armangol son fill y las conductas que estaba deven an al Para y am queda a deura 21 ptes y 1/2 contat al dia del Reys del any 1846".

EL LLEGAT TOPONÍMIC, LA FONT D'EN BARRIGA

Sembla ser que a finals del segle XIX hi havia una font anomenada de cal Barriga, situada en algun punt entre el carrer Vic i el carrer del Mig de Creu de Pedra (suposem que l'actual c/ Bisbe Solà). El 12 de maig de 1872 Francesc Rovira i Dalmases hi vol fer unes obres a la part del darrer de la casa que té al carrer Vic "(...) que linda en el callejón que va de la mencionada calle de Vich á la fuente titulada del Barriga y con ella mudar y rebajarla la cañería que conduce las aguas al depósito de la fuente de la calle Cruz de Piedra del Medio (...)" (10). L'ajuntament li donà el vist-i-plau i tres dies per a realitzar l'obra sota la seva estricta responsabilitat.

El darrer i més recent record que resta dels Barriga és el *cal Barriga* que hi ha al carrer Vic pràcticament tocant a plaça. Segons el Jaume Rovira el nom venia d'un tiet avi que de segon cognom es deia Barriga.

NOTES

(1) Moltes d'aquestes receptes eren còpia del *Llibre dels Secrets de Agricultura Casa Rústica y Pastoril*, escrit pel frare Agustí Miquel i publicat el 1617.

(2) El mètode del Dr. Le-Roy a Internet: [https://books.google.es/books?id=s07ODLSvI8AC&pg=PR5&dq=le+roi+medicina+curativa+lIibre&hl=ca&sa=X&ved=0ahUKEwioqITw-8zKAhXGWB0KHVQJBL0Q6AEINDAA#v=onepage&q=le%20roi%20medicina+curativa&source=bl&ots=zzDmzjRxTN&sig=t4HV1Sn5apIMxf0NuubbaLnajKk&hl=ca&sa=X&ved=0ahUKEwipu7G16MzKAhUKfhoKHXBABpcQ6AEIITAA#v=onepage&q=le%20roi%20medicina%20curativa&f=false](https://books.google.es/books?id=s07ODLSvI8AC&pg=PR5&dq=le+roi+medicina+curativa+lIibre&hl=ca&sa=X&ved=0ahUKEwioqITw-8zKAhXGWB0KHVQJBL0Q6AEINDAA#v=onepage&q=le%20roi%20medicina%20curativa%20lIibre&f=false)

(3) *Reflexiones al Público sobre el método purgativo de Mr. Le Roi*, a Internet.

(4) Un exemple de purgant del metge Le Roi: *Escamonea d'Alep* (1'5 unces), arrel de turbit (6 dracmes), Jalapa (6 unces), aiguardent de 20° (16 lliures, de 16 unces).

(5) El vomí-purgatiu de Le Roi: *Sen de Palta* (4 unces), vi blanc de bona qualitat, 4 lliures.

(6) BUSQUETS I MOLAS, Esteve. *Literatura Mèdica. Actes III Congrés d'Història de la Medicina Catalana. Lleida, 1981. vol. II.*

(7) MUSEU DE BADALONA. ARXIU J. M. CUYÀS I TOLOSA. *Fons Família Barriga-Soler.*

(8) Sobre les Sangries: "Mesmer cayó en la misma ilusión (que Le Roi) (...) las sangrias han sido en cierto tiempo tan recomendadas de algunos, que apenas habia enfermedad donde no las ordenasen;" Dr. Antonio Rodríguez Guerra, a *Reflexiones al Público sobre el método purgativo de Mr. Le Roi.*

(9) En una tesi penjada a Internet trobem una síntesi de qui fou aquest governador de Mataró, Domingo Caralt i la seva família.

"CARALT, Domènec de. Mataró, 41 anys. Comerciant ennoblit que vivia a Mataró i tenia el seu patrimoni a Calella, aixecà i finançà una partida contra els francesos a Mataró l'any 1808 (Guerra del Francès). Entre 1808 i 1810 fou vocal de la Junta Corregimental de Mataró i més tard de la Junta Provincial de Barcelona. Fou un dels instigadors l'any 1814 perquè es retornés a l'absolutisme. Tant aviat es proclamà la Constitució l'any 1820 comença a conspirar contra el nou sistema, i la primavera de 1821 fugí a França i s'instal·là a Perpinyà des d'on continua la seva tasca contrarevolucionària establint contactes amb Mataflorida. El mes de març de 1822 fou nomenat Comandant de les partides reialistes que hi havia a Catalunya i intentà reorganitzar-les. El juliol fou nomenat vocal de la Junta Provisional de Catalunya. L'agost d'aquest mateix any s'oferí per a finançar un regiment d'infanteria de 1.500 homes i el mes d'octubre fou nomenat coronel d'infanteria. El mes de desembre posà sota les seves ordres les partides de Vilella i Montaner i actuà per les comarques del Maresme i Vallès Oriental, però el mes de gener hagué de refugiar-se de nou a França. L'abril de 1823 entrà a Catalunya amb les tropes franceses i fou nomenat governador de Mataró. L'any 1825 fou declarat il·limitat i l'any 1827 tornà a refugiar-se a França, ja que fou un dels promotors de la revolta dels Malcontents. Tornà de França l'any 1830 i participà en la primera guerra carlina formant part de la Junta Carlina del Principat. L'any 1835 a la batalla d'Alpens fou fet presoner i afusellat".

(10) Arxiu Històric Municipal de Sant Llorenç Savall.

ELS MALNOMS DE SANT LLORENÇ SAVALL (1802-1834)

Transcripció literal d'una llibreta del Dr. Barriga

A

Francisca Agell, vídua (1802 c/ Baix)
Francisco Agell - *el padrinet* (c/ Nou)
Esperança Agell, vídua (c/ Nou)
Llorenç Agell - 1820 (c/ Rei) + dit el *gitanos/gitanut de cal Ramon de plaça* (1820, c/ Costa Rifer)
Ramon Agell - sense renom (1802, c/ Plaça)
Josep Alavedra - *el músic*
Miquel Alsina - (ACA 1854, parceria a La Muntada. 1 ase, Casa a c/ Creu de Pedra del Mig)
Joan Altimira - *el bastida* (c/ Camp, probablement el c/ Baix de Creu de Pedra, 1802)
Joan Altimira, masover de Collmonné - sense renom (Serreta, data aprox. 1810's)
Isidre Armengol - *el busiquer (boixader? botiguer?)* (c/ Baix, 1802)
Josep Armengol - *l'otzetó/ossetó, els ossets*
Josep Armengol, *el mosso del rector* (c/ MC Pedra, 1807)
Llorenç Armengol - *el ponet* (c/ BC Pedra, 1802)
Josep Armengol - *lo xic ponet* (1820)
Margarida Armengol - *la poneta* (c/ bcn i c/ Camp, 1802)
Segimon Armengol - sense renom (1824, propietari de l'Ermengol)
Anton Artigas - *el cua d'ase* (c/ Baix, 1820)
Anton Artigas - *lo hereu cua de ase* (c/ Costa Rifer, 1811)
Jaume Artigas - *el cua d'ase* (c/ MC Pedra, 1802)

B

Fermí Balumí - (1821)
Francesc Bigas - Bigas de la Creu de Pedra, sense renom (c/ DC Pedra, 1810)
Pau Bigas - *el Paré* (c/ Raval)
Pau Bigas - *lo pastor* (1833) Pau Pastor (1818)
Agustí Borrell - sense renom (c/ Vic, 1802)
Josep Borrell - *el mastegay* (c/ Nou)
Josep Borrell - *el fullaraca* (c/ Plaça)
Jaume Borrell - *el mastegay* (c/ Nou, 1802)
Llorenç Borrell - *el ros Fiol* (c/ Vic, 1809)
Pere Borrell - *dit Mastegai* (1833) (1854, casa al c/ Nou, parcer a Torrent Bo-Ermengol, Galí, Russinyol, La Muntada)
Maria Borrell, vídua (c/ Baix, 1802)
Pau Borrell - (1854, propietari d'una peça a Collbarra, parcer a Torrent Bo-Ermengol, i 2 peces a La Serra, casa a c/ Raval)
Joan Brosa, sense renom (1802, c/ Baix)
Jan Brosa (1822)
Ramon Brosa, sense renom (c/ Camp, 1806)

Francisco Brosa, masover de Comabella - sense renom (1820)
Josep Bruac - *el vell Jesús* (també *Jesús* 1820, c/ St Feliu, mor el desembre de 1831, parcer a Saladelafont)
Pau Bruac - *dit a cal Andreu* (c/ Nou, 1802) *El Pau del Andreu* (1819)
Andreu Bruac - *l'hereu Jesús* (1820)
Lo hereu xic del Jesús. (1831)
Jaume Busqueta (c/ Nou)
Jaumet de la Busqueta (1824)
Jaumet de la cala Amanda (1824)
Llorenç Busqueta - sense renom (1824)
Pau Busqueta - sense renom (1824)

C

Miquel Caba - sense renom (1824)
Pau Cadafalc - *el cagaire* (c/ Raval)
Jaume Cadafalc - Utzet, Comadran (1802, c/ DC Pedra)
Josep Cadafalc - *el Comadran* (c/ Nou)
Joan Cadafalc - *el Comadran* (c/ Nou, 1802)
Joan Cadafalc - *del Carner nou* (Castellar? 1833)
Feliu Calvó (escrit *Caubó*) - *el Saleta* (c/ Creu Pedra, 1802). També de *Cal Saleta* (1825)
Rosa Calvó - sense renom (c/ Costa Rifer, 1809)
Llorenç Camprubí - *el manegueta*
Josep Carner - *el fuster del Padre* - (c/ BC Pedra, 1802)
Miquel Casals, *teixidor de draps* (c/ Baix, 1812)
Gabriel Casanovas - (1854, 2 cases a c/ St. Feliu, parceria a El Romeu, La Muntada. 1 ase)
Gabriel Casanovas - *el biscaí* (c/ Calvari, 1804)
Gabriel Casanovas - *el xic biscaí* - (1804, c/ Ttravesia de la Creu i Calvari)
Francesc Casanovas - *el biscaí de cau* (c/ Calvari, 1804)
Pau Casanovas - *el biscaí* (c/ bcn) (*Biscaí de Creu de Pedra*, 1824)
Josep Casas - *el tres diners* (c/ Raval)
Valentí Castellet - sense renom - (Mas Riera St. Sebastià, 1830)
Rosa Calvó - sense renom (c/ Rifer)
Llorenç (*Pere tatxat*) Clapés, sastre (c/ bcn)
Llorenç Clapés - *el hora pro nobis* (c/ MC Pedra, 1802)
Viuda Clapés, (1821)
Pere Clapés, *el sastre de Granera* (c/ MC Pedra, 1802) Pere Clapés de Creu de Pedra (1824)
Francisco Codina - el bisbe (1803, Mas Riera)
Josep Comadran - sense renom (o el renom és Co-

madran 1817)
 Francesc Comas - *el Manuel* (c/ Nou, 1822)
 Joan Comas - sense renom (sufragania, aprox. 1910)
 Llorenç Comas - *lo Llorenç Comas* (1820)
 Miqueló Comas - podria ser un *miqueló* (1820)
 Rosa Comas - *la Manuela* (c/ Nou)
 Feliu Comas - (segurament primers anys 1800, sufragania) (1854, propietari de Casa Comas i propietari al Camp d'en Lluís, parcer a l'Ermengol)
 Miquel Cortés - *el matoner* (1811)
 Josep Costa - *el marit de la Busqueta* (c/ Calvari, 1831)
 Isidre Costa - sense renom (1802, c/ Nou)
 Jaume Cot - *el soldat de la Busqueta* (1823, c/ Costa Rifer)
 Joan Cot Corder - *el bon tros* (c/ MC Pedra)
 Josep Cot - *el Pau Valls* (1802, c/ Plaça)
 Josepa Cot, vídua - *la cordera de la Busqueta* (c/ DC Pedra)
 Llorenç Cot i Comas - *el Llorençó* (El Llorençó Comas, 1822)
 Llorenç Cot i Pregona - *el Busquetó* (c/ bcn)
 Vicenç Cot - *el Pau Valls* (Plaça, 1831)
 Melcior Crusella - sense renom (1824)
 Agustí Crusella, masover del Balumí - sense renom (Sufragania, aprox. 1810)
 (Llorenç tatxat) Pau Crusellas - *el pet de ca* (1802, c/ MC de Pedra) (1854, Llorenç Clusella, propietari als Horts, a parceria a Saladelafont, La Serra i al Rossinyol, c/ de Baix de la Rectoria)
 Ramon Crusellas - 1819 - *masover Obagols*
 Joan Clusella - (1854, propietari de peça al Rossell, parcer a Can Sallent i a Les Oliveres, casa a carrer de Dalt de Creu de Pedra)

D
 Anton Dalmau - *el Franciscó* (c/ MC Pedra)
 Isidre Dalmau - *el cames* (c/ Raval)
 Joan Dalmau - *el bonhome* (c/ Baix)
 Josep Dalmau - *el Franciscó* (c/ bcn, 1824)
 Josep Dalmau - *teixidor* (c/ Nou, 1802)
 Quirze Dalmau - *el bonhome* (c/ Baix, 1802)
 Agustí Daví - sense renom (Vall d'Horta)
 Andreu Daví - *el paella*
 Francisco Daví - *el Bieló del Muxi* (c/ Creu de Pedra, 1825)
 Isidre Daví - *el hermano* (c/ MC Pedra)
 Joan Daví - *el verdader* (c/ bcn)
 Josep Daví - *el muretà*
 Josep Daví - *el batllosera* (c/ BC Pedra, 1810)
 Llorenç Daví - *el verdader* (c/ MC Pedra, 1802) (Vall d'Horta, El Rossinyol, 1818)
 Magí Daví - *el muxi*
 Martí Daví - *gendre de l'Enric* (c/ St Feliu, 1822) (1854, parceria a Vilatersana, La Muntada. 1 ase)
 Pau Daví - *el verdader* (c/ DC Pedra, 1802. Mor el 1813)

Quirze Daví - *el germà del sabater* (c/ Rei, 1816)
 També hi ha un Quirzet del Sabater (1819)
 Sever Daví - *el Sever més amunt*
 Sever Daví, *ferrer* (c/ Nou, 1802)
 Sever Daví - *el savi* (c/ bcn)
 La Sàvia
 Francesc Daví - *l'altre Sever*
 Enric Domènec - sense renom (c/ MC Pedra, 1803)
 Joan Domènec - *el xic Balumí* (1802, c/ St. Antoni)

E
 Jaume Espalter - *el gorreta* (c/ Raval, 1824)
 Josep Espalter - *el ponis* (1824)
 Josep Espalter - sense renom (c/ Nou, 1802)
 Llorenç Espalter, *el ferrer negre* (c/ Baix)
 Mariagna Espalté, vídua - *la ferrera* (1803, c/ Baix)

F
 Francisco Farell - *Comadran* (1824)
 Miquel Farell i Carner - *el Miqueló del Marquet* (c/ BC Pedra, 1802) Hi ha un *Miqueló de la Volta* (1819)
 Mateu Font - *gendre de la Pereta*
 Dn. Ventura Fortuny - sense renom (1810, c/ Plaça)

G
 Pere Galí - *el calvo/caubo/calvó?*
 Josep Garriga - *el jepet*
 Josep Genescà - *el Manueló* (1824)
 Josep Genescà - sense renom (1802, c/ Baix)
 Paula del Jeph Ginescà (1822). també una *Manuela* (1822)
 Pau Genescà - *lo xic Manueló*, també *Pau Manel* (1833)
 Joan/Pau Genescà, *fuster* - (c/ Nou, 1802)
 Joan Genescà - *el madrona* (c/ Nou)
 Miquel Genescà - *el Noy de la Madrona* (c/ Nou, 1802)
 Ramon Gibert i Agramunt - *el martri* (c/ MC Pedra, 1805)
 Theresa Ginstós - *el manó* (c/ Costa Rifer, 1810)
 Joan Girabent - *el rei* (c/ Costa Rifer, 1806), c/ Rei, 1826)
 Josep Girabent - *el xic rei*
 Jaume Girabent - *el rei* (1824)
 Jaume Giravent - *el Frare de Gallifa* (1824)
 Andreu Gotés, *sastre* (c/ Nou, la seva dona és la Quima, 1822)
 Francisco Gotés - *lo Anima* (Plaça, 1802) (1854, propietari al Burc i al Rossell, parceria a 2 peces de Salallassera, una a Saladelafont, té un ase)
 Llorenç Gotés - *lo Anima* (Plaça, 1802)
 Josep Gotés - *sastre* (c/ Nou)
 Llorenç Gotés - *el Demià* (Plaça, 1808)
 Ramon Gotés - sense renom (1824)
 Sever Gotés - (c/ MC Pedra)
 Francisco Grieria - *el grill* (c/ Travesia Creu&Calvari, 1803)

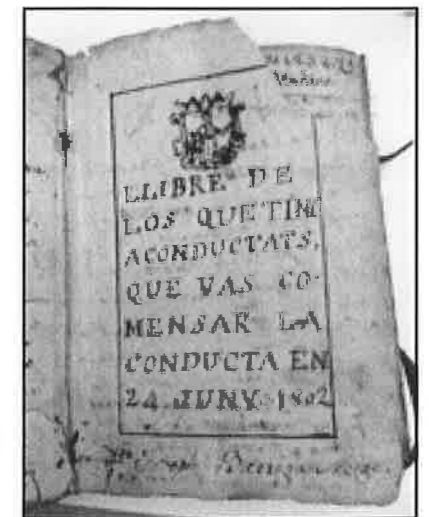
Isidre Güell - *Sadurní* - 1802 - (c/ bcn, 1802), (c/ MC Pedra, 1802)

J
 Valentí Jo, teixidor - (c/ Costa Rifer, 1806)

LL
 Francisco Lladó - *el Pascol de baix* (c/ Nou, 1802)
 Llorenç Lladó - *el Pascol cucut* (c/ Nou)
 Francisco Lladó - *el pascol cucut* (c/ Nou)
 Isidre Lleonart - *el bufó*
 Josep Lloberes - *el corema*

M
 Francesc Manyosa - *el fió* (c/ BC Pedra, 1802)
 Gregori Manyosa - *el carnestoltes* (c/ Travesia Creu&Calvari, 1802)
 Joan Manyosa - *cal Gros* (Sot Obagols, 1810)
 Pau Manyosa - *el sant xuxo* - 1803 - (c/ bcn i c/ Camp, 1825)
 Aleix Manyosa - *el St. Xuxo* (c/ BC Pedra, 1803)
 Pau Manyosa - *lo Mestre Sant* (1831)
 Benet Marcet - *el Demià* (c/ Nou, 1814)
 Jaume Marfà - *el maquinaire* (c/ Baix)?
 Jaume Marquet - sense renom (c/ Baix, 1802)
 Jaume Mas - sense renom (Sot Obagols, 1806)
 Jaume Mirapeix - sense renom ((1802, c/ Nou)
 Llorenç Mirapeix - sense renom (c/ MC Pedra, 1811)
 Vicenç Monbrú, fuster - *el Cintet* (1803, Mas Riera de St. Sebastià)
 Josep Munt - *el punyalet* (c/ Baix, 1802)

O
 Anton Obagols - *el petit* (c/ Baix)
 Joan Obagols - *el piler* (c/ Nou, 1802)
 Miquel Obagols - sense renom (Sot Obagols, 1802)
 Miquel Olivé, masover de La Muntada (Vall d'Horta, aprox. 1813)
 Francisco Oliver - *menescal* (c/ Vic)
 Isidre Oliver - *el corbàs* (c/ Calvari, 1802)
 Joan Oliver - *lo sac de palla* (c/ Nou, 1823)
 Josep Oliver - *el cuc* (c/ Mig de Creu de Pedra, 1827)
 Jaume Oliver - *el xic corbàs* (c/ Camp, 1825)
 Josep Oliver - *el bocapudent* (c/ bcn)
 Llorenç Oliver - *el bocapudent* (c/ MC Pedra, 1802)
 Llorenç Oliver - *el tinot* (c/ Nou, 1807)
 Valentí Oliveras, de Gallifa (1820)
 Ignasi Oliveras - sense renom (1824)
 Francesc Oliveres - *el Franciscasso* (1824)
 Francisco Oliveres - *germà del capxic* (c/ Camp, 1806)
 Valentí Oliveres - *el cap xic* (c/ Creu Pedra)
 El germà del *Capxic* - *lo Blau* (1831)
 Magí Ollé - *el garrofa* (c/ MC Pedra, 1821)
 Miquel Ollé - *el xec* - 1803 - (Mas Riera St. Sebastià, 1820)

Libre d'aconductats del Dr. Barriga

Miquel Ollé - *el Miqueló* (Mas Riera de St. Sebastià, 1803)
 Francisco Osul - *gendre del Pauet* (c/ Raval)
 Joan Osul - sense nom (c/ MC Pedra, 1802)

P
 Esteve Padrós - *lo Estevet* (Sot Obagols, 1811) (Mas Riera, 1814)
 Pallars, la vídua del (c/ DC Pedra, 1803)
 Vídua del Peret del Molí - (c/ Baix, 1802)
 Jaume Petit i Roura - 1820 (Conreua a La Codina, (Sot Obàgols)
 Francisco Picanyol - *noi del molí* (c/ DC Pedra, 1807)
 Joan Picanyol - sense renom (c/ MC Pedra, 1815)
 Salvador Picanyol & Rosa Picanyol - sense renoms (c/ MC Pedra, 1811)
 Pere Pla i Serra - *el Raimundo* (c/ BC Pedra, 1804), El Pla (1820)
 Andreu Pobla - *el calsó* (calissó?)
 Jaume Pobla, a cal Vicenç (c/ Nou)
 Llorenç Pobla - *a cal Vicenç* (c/ Nou, 1802)
 Jaume Pobla - sense renom, (c/ Calv, 1804)
 Jaume Ponsa - *el Tereseta* (c/ Calv, 1807)
 Jaume Ponsa - *el gendre del Magí* (c/ BC Pedra, 1807)
 Pere Prat - *el germà del rector* (c/ Creu Pedra)
 Josep Prat - *el germà del rector* (c/ DC Pedra, 1802)
 Josep Pregona - sense renom (Vall d'Horta, aprox. 1814)
 Fermí Puigdomènec - *el groc* (c/ DC de Pedra, 1818)
 Gregori Puigdomènec - *l'hereu groc*
 Joan Puigdomènec, gendre de can Brossa de la Vall d'Horta
 Magí Puigmartí, *sastre* - (c/ Plaça)
 Josep Pujol - *lo hereu del Jan Magí* (c/ BC Pedra, 1820)
 Joan Pujol - *el jan del Magí* (c/ DC Pedra, 1803)
 Magí Pujol - *el xic Jan del Magí*

R

Caterina Riera - *la vella Gotera* (c/ bcn, 1833)
 Isidre Riera - *el Pega* (c/ Baix, 1802)
 Joan Riera - *el garsa* (1825)
 Joan Riera - *a ca la Paula* (1825)
 Joan Riera - *el príncep* (c/ Nou, 1802)
 Josep Riera - *el Sabatè* (c/ Plaça)
 Llorenç Riera - *el llop* (c/ DC Pedra, 1802)
Un llop de pega. (1824)
 Pere Riera - *el Pere sabater* (c/ Creu Pedra, 1818)
 Gabriel Rifer - *el xic Quirzet* (1834)
 Gabriel Rifer, teixidor de draps (c/ Baix, 1808)
 Josep Rifer, teixidor de draps (c/ BC Pedra, 1802)
 Llorenç Rifer - *el Quirzet* (c/ Rifer, 1818)
 Pau Rifer, teixidor de draps (c/ Rifer, 1809)
 Antònia Rius (c/ Camp, 1806)
 Francesc Rius - *el milió* (c/ Vic, 1803)
 Francesc Rius - *el secal* (1824) Francesc Rius, *a cal Pere* (c/ MC Pedra, 1802)
 Gabriel Rius - *el Bieló* (c/ Raval, 1806) (c/ Vic 1808)
 Jaume Rius - *corder* (c/ Raval, 1803)
 Jaume Rius - sense renom (c/ Nou, 1802)
 Joan Rius i Arola - *el calderer* (c/ Raval, 1802)
 Llorenç Rius - *el calderer* (1810)
 Josepa Rius - *la pona miliona* (1822)
 Jaume - *el Jaumet de la Miliona* (c/ Vic, 1822)
 Llorenç Rius - *el senyor* (c/ Calv., 1815)
 Pau Rius - sense renom (c/ Nou, 1802)
 Pere Rius - *el secal* (c/ bcn, 1824)
 Vicenç Rius - *el xic secal* (c/ Calv., 1809)
 Maria Roca - sense renom (Vall d'Horta)
 Francisco Robira - *el Bonaparte* (c/ Baix, 1810)
 Pau Rovira - *el ritxotxo* (c/ Creu Pedra, 1803)
 Jaume Robiras i Rossinyol - *el fanguet* (c/ bcn)
 Josep Rovires - *el moliner de l'Agell*
 Josep Robiras/Rovira - *el bolets* (c/ Plaça, 1802)
 Josep Robira/Anna Robira - *el camps* (c/ Plaça, 1802)
 Miquel Robira de la Volta - (c/ Baix, 1802)
 Josep Rovira - *el Silvestre* (c/ Baix, 1816)
 Llorenç Robira - *lo xic ritxotxo* (c/ bcn, 1827)
 Domingo Rovira i Rossinyol - *el fanguet* (c/ MC Pedra, 1802)
 Llorenç Rovira - *el garbat del Ritxotxo* (c/ CD Pedra)
 Pere Robiras - *el renodí*, hi ha *la Renodina* (1822)
 Pere Rovira - *el Panxa* (c/ Baix, 1802)
 La Viuda *renodí - res més* (c/ Vic, 1802)
 Silvestre Rovira - *lo Silvestre* (c/ Baix)
 Andreu Rossinyol, fuster (c/ Camp, 1802)
 Agustí Rossinyol, fuster (c/ Baix, 1805)
 Valentí Rossinyol - sense renom (Vall d'Horta, 1813)

S

Gaspar Sala - *el Jan gros*
 Gaspar Sala - *el Paró* - 1811 (c/ Calv. 1820)
 Gaspar Sala Mestre - *el xich Paté* (c/ BC Pedra, 1811)

Gaspar Sala, del Raval (1820)
 Ignasi Sala - *sastre* (c/ Nou, 1814)
 Joan Sala - *el Janet de Vilatersana* (c/ bcn, 1818)
 Ramon Sala - *el paté* (c/ MC Pedra, 1802)
 Magí Salamó - sense renom (c/ Rei, 1815)
 Josep Salvó - *lo Sardà/Serdà* (c/ Raval)
 Josep Salvó - *lo fill del Sardà* (c/ Baix, 1825)
 Josep Salaric - *gendre del cap blanc*
 Marc Sallent - (Sot Obagols, 1805)
 Francisco Sallés - *el mestre barroé* (c/ DC Pedra, 1802)
 Tomàs Sallés - *el barroé* (Serreta, aprox. 1810)
 Jaume Santllehí - *el sant del Fluviol* (c/ Creu Pedra, 1802)
 La muller de Jaume Santllehí - *la santa* (1834)
 Llorenç Santllehí, flequer (c/ DC Pedra, 1820)
 Josep Santuna, masover de Comavella (Serreta, aprox. 1810)

Joan Sastre - *el perruca* (c/ Rifé, 1812) (una Petronil-la paga à compte del Perruca)
 Josep Sellarès - *el cusí* (c/ Nou, 1802)
 Josep Sellarès - *el tipòstol* (o *tipostos*) (c/ bcn i c/ Camp, 1802)
 Serdà, Gaietà del (c/ MC Pedra, 1832 & 1834)
 Francesc Serra - sense renom (c/ Vic, 1802)
 Joan Serra - *el parayre* (c/ Nou, 1802)
 Joan Serra - de cal Serra de l'església (c/ bcn, 1829)
 Joan Serra - *lo xic Serra*
 Joan Serra - de creu de pedra
 Miquel Serra i Pla - sense renom (c/ MC Pedra, 1815)
 Anton Sever (Sever ja deu ser un renom de p. e. Daví, 1825)
 Jaume Solà - sense renom (c/ MC Pedra, 1802)
 Joan Solà - *el clericu* (c/ Raval)
 Josep Solà - *el ploraire* (c/ Creu Pedra, 1832)
 Josep Solà - sense nom (c/ DC Pedra, 1811)
 Josep Solà - *dels cans* (1825)
 Gregori Solà - l'ermità (c/ Creu Pedra, 1812)
 Francesc Soler (Llorenç Riera tatxat) - *el llopis* (c/ Creu Pedra)
 Francesc Soler - *lo llop* (c/ Baix, 1831)
 Jaume Soler - *gendre del Sadurní* (c/ bcn, 1826)
 Josep Soler i Gibert - *el miulas, miules* (c/ MC Pedra)
 Gabriel Solé i Gibert - *el miulas* (c/ Nou, 1815)
 Josep Sors - *el Josepà* (c/ Raval, 1824)
 Josep Sors - *el ranxero* (c/ Baix, 1823)
 Josep Sors - *el xich Sors* (c/ Travesia Creu & Calvari, 1807)
 Narcís Sors - sense renom (c/ Calv, 1802)

T

Vídua T(i)antinyà - (c/ Rei, 1807)
 Ramon T(i)antinyà - sense renom (c/ Costa Rifer, 1807) (Ramon *Tintiñás* c/ St Feliu, 1802) (1854, parceria a Saladelafont, Vilatersana, casa a

c/ St Feliu)
 Pere T(i)antinyà - sense renom (Tintiñás, c/ St Feliu, 1802)
 Vídua Xic(h) T(i)antinyà - (1816)
 Joan Torell - *el basta* (c/ Camp, 1802)
 Pere Torull, fideuer (c/ Baix, 1820)
 Joan Torra - *las niñas* (c/ Creu Pedra, 1824)
 Anton Torras - *el Jorba* (c/ Baix, 1834)
 Anton Torra - *gendre del Ritxotxo* (c/ DC Pedra, 1820)
 Francesc Torras, sense renom (c/ Baix, 1802)
 Jacint Torras - *el salví* (Mas Riera, St. Sebastià, 1814)
 Jaume Torras - *el negres, el negra* (Mas Riera, 1814)
 Valentí Torras - *payas - la Garbada* (Sot Obagols, 1807)

U

Llorenç Utzet - *el constanso* (c/ Nou, 1802) (1854, parceria a Saladelafont, casa a c/ Creu de Pedra de Baix)
 La Rosa del Constanso

V

Anton Valls del Pou - *el Co* (c/ Plaça, 1802)
 Climent Valls - *el xic Ros* (c/ DC Pedra, 1819)
 Domingo Valls - *l'escaiola* (1824)
 Esteve Valls - *el Jaumira* (c/ Plaça, 1802)
 Esteve Valls - *el xic ganancies* (c/ Creu Pedra)
 Francisco Valls - *el xic Co* (c/ Creu Pedra, 1825)
 Jaume Valls - *el bonic* (c/ Baix, 1802)
 Jaume Valls - *l'Aiguader* (c/ MC Pedra, 1802)
 Jaume Valls - *el Tomàs ganancies* (c/ Travesia Creu & Calvari, 1802)
 Jaume Valls, masover del Vilardell - sense renom (Sufragania, aprox. 1810)
 Josep Valls - *el Joanet* (c/ Raval)
 Antonia Valls y Robira - del Raval (1825)
 Josep Valls - *el Pauet* (c/ Baix)
 Josep Valls, mestre (c/ Creu Pedra)
 Josep Valls, masover de Ponsferrer - sense renom (Serreta, aprox. 1810)
 Jaume Valls, mestre (c/ DC Pedra, 1819)
 Llorenç Valls - *el mariarosas* (c/ bcn). *El Maria Rosa* (c/ MC Pedra, 1824)
 Pere Valls i Agell - *res més* (c/ Vic)
 Quirze Valls - *el Ros* (c/ MC Pedra, 1802)
 Ramon Valls i Serra - *el Pauet* (c/ Baix, 1802)
 Tomàs Valls - *el gendre del banyetes*
 Tomàs Valls i Gotés - *l'Andreu* (c/ MC Pedra, 1802)
 Francisco Ventura - *el bord de les cues* (Mas Riera, 1822) (*el bord del Tintiñá*, c/ Vic, 1802)
 Joan Ventura - *el mercató* (c/ Creu Pedra, 1805). La seva muller es diu Teresa (1834)
 Altre:
 La pallarda (1820)

NOTÍCIES MÈDIQUES

17-10-1754 (Arxiu Agell)
Un camp (...) de tinguda dos quarteras y mitja de sembradura en lo terme de SLLS en lo territori anomenat Lo Palomar.

Ms (més) lo trabai y gasto de planta una pesa de terra anomenada la coxa per mando del doctor Sala (Jaume Sala).

EL NOM D'UN CIRURGIÀ

Pau Homs, Cirurgià de SLLS. Partida llamada del Palomer (el nom va canviant...). fi arxiu Agell.

UN METGE DEMANA UN MILLOR TRACTE FISCAL

"JOSÉ CALVERAS MASAFRET, Licenciado en medicina y cirugía, miembro de la 'Junta de sanidad' diu que ja porta 6 anys exercint el seu càrrec al poble 'visitando y facilitando medicamento gratis á los pobres, expósitos, huérfanos y cuantos trabajos medico legales ya sean municipales o judiciales'. Preten equiparar les càrregues i el sou amb el del seu 'compañero de profesión'. 29-8-1891 ('PENDIENTE DE RESOLUCION')"

EL METGE DEMANA UN AUGMENT DE SOU (aprox. el 1894)

"D. José Antonio Molas y Dalmau natural de Tarragona (...) casado de 44 años, demana un augment de sou porque ha d'atendre molta gent 'un gran nombre de familias pobres (...) asistencias facultativas (...) además las asistencias á los nacimientos y abortos (...) todos los casos de Cirugía que se presenten, muy frecuentes en esta Villa, y las vacunaciones gratuitas á todo el vecindario en general, y como que el trabajo que esto lleva es inmenso (...)"

1867, EL CÒLERA I LES AIGÜES DE SANT LLORENÇ

"Visto el colera que esta rodeando por todas las inmediaciones de nuestra España, y amas las muchas malaltias que estan regnando a las inmediaciones de esta; le ago instancia que en el termino de pocas horas mande derribar un huerto que se habia construido en el torrente de las Forcas justo donde esta asentado dicho huerto, encima del conducto que se abracen las aguas publicas que se consumen en esta Villa sin dubtar que las femadas o estercoladas se hundan en las mismas aguas para que las arrehizes de las plantas precisamente llegan á la misma boveda del conducto ó clausell. Ningun particular tiene derecho en el torrente ni menos en dicho punto, que bien claro es que alli hay las fitas ó sea pared y amas una pilastra de las aguas que debido la propiedad que confrontan allí, por último V. y todo el vecindario sabe muy bien que el referido punto es torrente y cuando se construyo la mina era ahrenal y torrente totalmente la parte (h)oposada del dicho torrente haora se ha rebajado que no la de allí donde se toman las aguas publicas para esta, nunca habia habido huerto alli solamente es de presumir que el dueño ha servido algunas veces al ayuntamiento y puede que se haya balido o aprovechado de la ocasion.

Espero y reclamo (h)obrara justicia a la presente instancia y en caso de negarle, le encarga a su responsabilidad si biene el caso de malentendido o bien (h)otras cosas que le puede ocasionar el ya referido con la presente.

S. Lorenzo Saball 27-6-1867
Francisco Rius"

UN CARRER QUE ÉS UN BASSAL

"Magnífico Sr. Dn. Ramon Valls alcalde Constitucional de San Llorens Savall.

Los vecinos de la calle nueva cercanos a la devallada y á la fuente situada frente al nº. 36 con el debido respeto exponen:

1º Que hallandose la cloaca por donde marchan las aguas que se derraman del abrevadero y de la fuente

citada, llena de basura tanto en su embocadura, como en su desagüe; las aguas que deberian pasar por aquell pasan por sobre el piso de la calle, quedando ésta convertida en un aguacero, molestando mucho á los transeuntes; y lo que es peor, corrompiendose dicha agua por no poder circular exhala un olor fé-

Un segon full d'anotacions del Moli de l'Agell

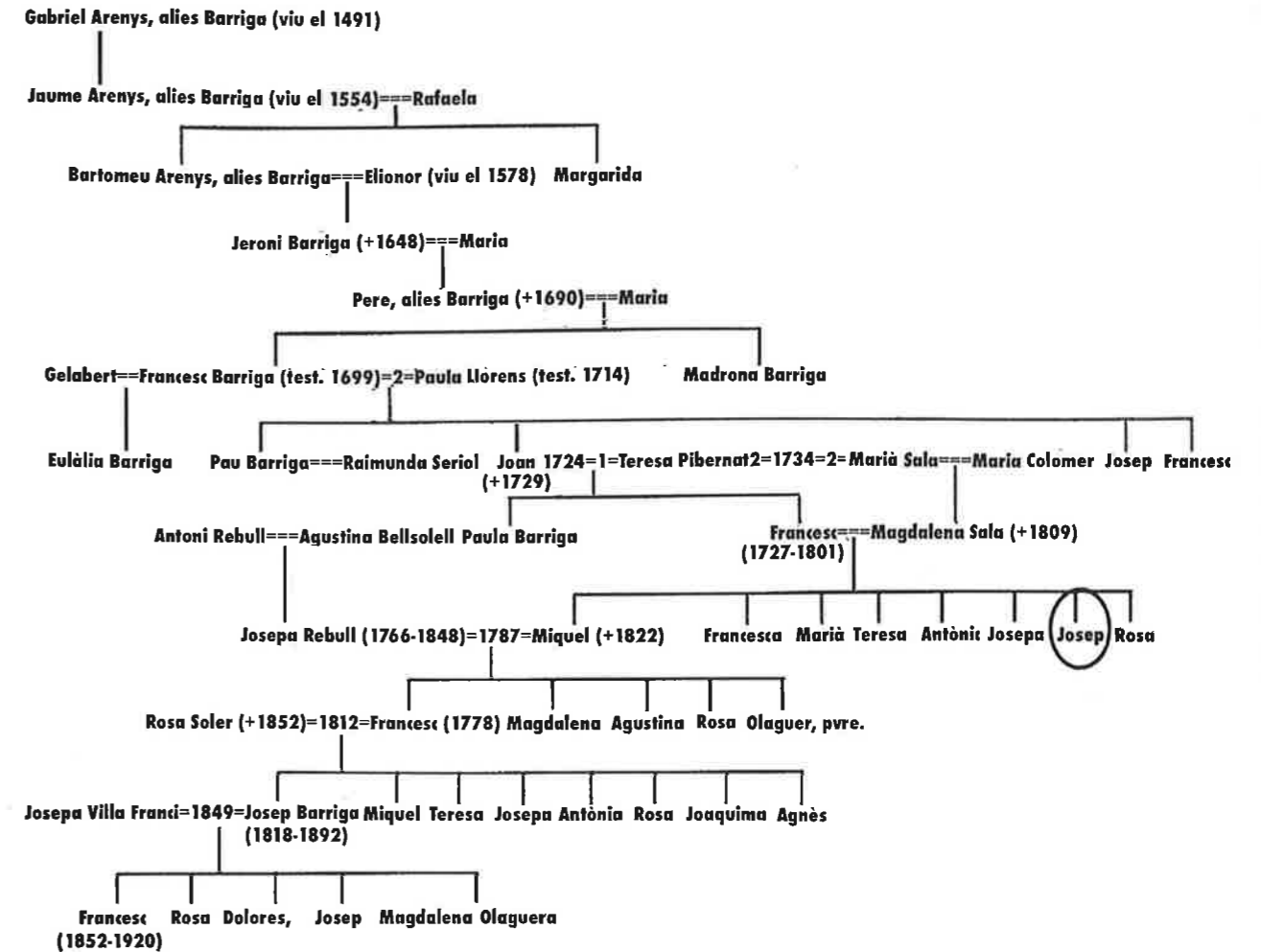
tido, en alto grado perjudicial á la salud del vecindario.

2º Que por estar sucio o repleto de basura el desagüe de la cloaca por donde pasan las aguas afluentes de las casas de la calle Nueva desde casa Rovira hasta casa Parrach, aquellas no pueden salir por el lugar debido y parte se derraman en el edificio de Pedro Oliver(a) Parrach, y otra parte sale por encima la cloaca, convirtiendo la calle en un estanque de aguas corrompidas. Por cuyo motivo:

A V. suplica el vecindario, se digne dar lo mas presto posible las ordenes convenientes, para que desaparezcan estos aguaceros que tanto

Signatura del Dr. Barriga

Família Barriga-Soler Família Barriga

Arbre genealògic de la família Barriga. La seva autora ha estat M. Dolors Nieto Sabater, del Museu de Badalona.

molestan a los transeuntes y á los vecinos que suscriben.

Es favor que esperan alcanzar de V.

Magin Rovira, Isidro Milans, José Daví, Pedro Soler, Jaime Clusella, Jauma Dalmau, Llorens Parera Valls, Pablo Valls, Pedro Camprubi, Jose Salvo, Lorenzo Valls, Juan Sors y Valls, Llorens Agell. 10-9-1893"

METGES A LES PRIMERIES DEL SEGLE XX

MANEL ADELL ARANDA. c/ Nou. Médico cirujano. 29-1-1913.

ENRIQUE IGLESIAS FARRAN. Aspirant a Metge. 7-12-1923.

JUAN MORILLO GOMEZ. Metge. Aspirant a la plaça de Metge. 1923 (i alguns més).

FRANCISCO ROSSELLÓ GUISCAFRÉ. Metge 5-8-1924.

FRANCISCO LLORET GIL. Metge. 5-8-1924.

AGRAÏMENTS **Jaume Rovira**
Carola Barriga
Dolors Nieto
i Montserrat Carreras,
del Museu de Badalona
Joan i Pepe Vallhonrat

Una passejada per conèixer

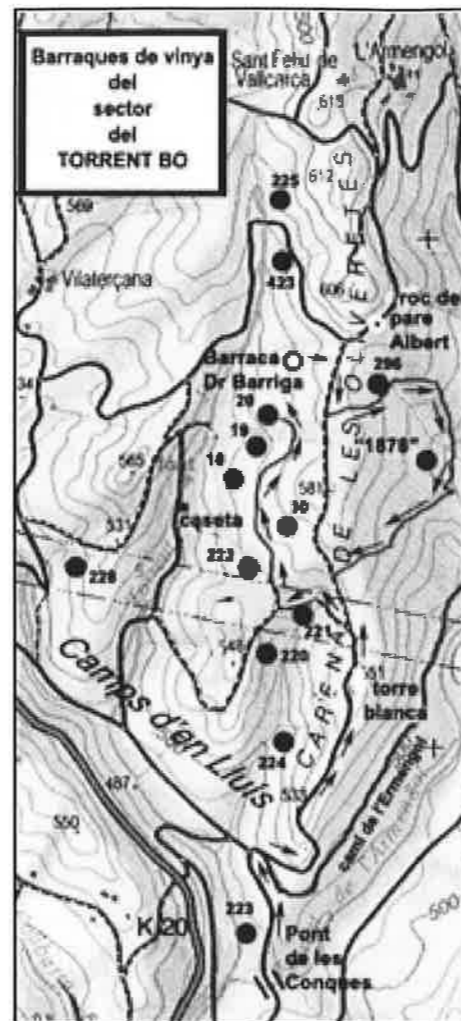
LA VOLTA DEL Dr. BARRIGA

Caminar una mica cada dia és l'exercici diari recomanat pels metges, així que a continuació us prescribem una ruta tonificant que volta les barraques de vinya del Torrent Bo, incloent-hi la barraca del Dr. Josep Barriga.

ITINERARI

Partirem del pont de Les Conques i seguirem amunt per la pista de l'Ermenegol-Salallassera. Deixem a l'esquerra el trencall cap a Vilatersana i seguim amunt fins a trobar un pronunciat revolt a la dreta on neix una pista a la nostra esquerra que puja fins la torre blanca a lloms de la Carena de les Oliveretes. Abandonem, per tant, la pista principal. Passada la torre blanca, i ja sota els pals de torres d'alta tensió, prendrem una pista que marxa a la nostra esquerra. Trobarem un segon trencall a la dreta que en direcció nord ens fa sortir de sota les torres elèctriques. Aquest camí acaba la seva continuïtat en una barraca de pedra seca (la n.º 20) que està molt ben conservada. A partir d'aquí si volem trobar la barraca d'obra del Dr. Barriga haurem de dur màniga llarga i seguir amunt fora de camí bo i mantenint la mateixa cota. Un cop trobada la barraca del Dr. Barriga (més tard anomenada vinya del Gerónimo) pujarem perpendiculars a la nostra dreta fins a retrobar la

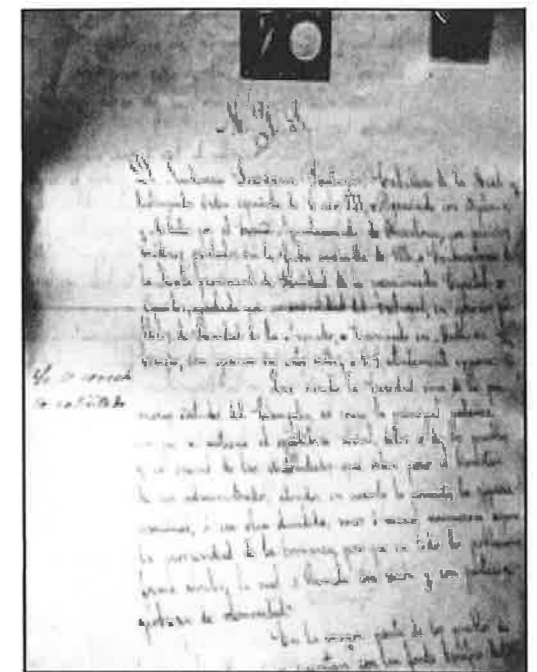
pista principal del carener de Les Oliveretes. Recularem cap a la nostra dreta, en direcció sud, fins a trobar a la nostra esquerra, rere un filat per a cavalls, un camí que davalla suaument i que passa pel costat de la barraca n.º 296 restaurada pel grup Ballestar i que ha estat batejada amb el nom de Roc del Pare Albert. Si seguim aquesta pista també podrem visitar una barraca amb la llinda gravada amb la data 1878. Totes dues barraques estan apadrinades per la família Solbas de Terrassa. En tot el nostre terme municipal només hem trobat dues barraques de pedra seca datades, aquesta i la del Victo el Campaner (1861), a la banda del torrent de Mascarell. Si seguim la pista fins el final, retornarem a la pista de Les Oliveretes i d'allí repetim el camí d'anada fins al pont de Les Conques. Al mapa adjunt anotem les barraques per nosaltres conegudes i que podeu trobar seguint l'itinerari així com també d'altres que són dins el mateix sector del Torrent Bo.

1876 EL POBLE TÉ UN METGE MOLT ACREDITAT

-El facultatiu Prudencio Sereñana Partagás, condecorat amb la distingida Orden Española de Carlos III, por servicios médicos prestados en la fiebre amarilla de 1870 ...licenciado en medicina y cirugía, con ejercicio en esta villa, proposa d'ajudar gratuïtament a 6 famílies pobres de solemnidad y als membres de la corporació a canvi d'estar exempt de *cargas municipales, provincial y del estado* ...foto. (Hi ha una nota a un costat que es llegeix: se le concede lo solicitado).

la caridad sea repartida de modo equitativo, el que suscribe tiene la honra de poner á V. S. las siguientes bases:

D. Prudencio Sereñana Partagás, Caballero de la Real y distingida Orden española de Carlos III, = Agraciado con Diploma y Medalla por el Excmo. Ayuntamiento de Barcelona, por servicios médicos prestados en la fiebre amarilla de 1870; = Ex-secretario de la Junta Provincial de Sanidad de la mencionada Capital; = Opositor, aprobado por unanimidad del tribunal, en ejercicios públicos de Sanidad de la Armada; = Licenciado en Medicina y Cirugía, con ejercicio en esta villa; á V.S. atentamente expone:

Que siendo la Caridad una de las primeras virtudes del Evangelio, así como la principal palanca en que se sostiene el equilibrio social, deber es de los pueblos y en especial de las Autoridades que velan por el bienestar de sus administrados, atender, en cuanto lo permita la riqueza comunal, á esa clase desvalida, mas ó menos numerosa segun la prosperidad de la comarca, pero que en todas las poblaciones forma núcleo, la cual y llamada con razon y con justicia pobreza de solemnidad.

En la mayor parte de los pueblos de España los Municipios cuentan con un fondo benéfico destinado para la asistencia facultativa de las familias pobres. Ora sean estas asistidas á domicilio, ora lo sean en establecimientos nosocómicos, el resultado final para aquellos es idéntico, y el facultativo cuenta con un recurso mas para atender á sus múltiples é indispensables necesidades y con aumento á la exigua dotacion que por regla general instituyen las iguales.

La villa de San Lorenzo cuenta, afortunadamente, en su seno pocas familias pobres de solemnidad, mas no porque sean en escaso número deben quedar desatendidas, y á este fin se dirijen los esfuerzos del exponente: mas al objeto de que

1ª El exponente se compromete á prestar asistencia facultativa, gratuita, á seis familias pobres de solemnidad, elegidas por la Corporación que V. S. preside.

2ª Queda obligado el que suscribe a prestar gratis sus servicios facultativos á la Corporacion Municipal de que V. S. es Presidente, cuando los necesite en colectivo.

3ª En compensacion de los servicios indicados en las anteriores bases, el Ayuntamiento de esta villa exime al exponente de toda carga municipal, provincial y del Estado.

Gracia etiet.

San Lorenzo Savall, à 5 de Enero de 1876

Prudencio Sereñana

lacera 27

ROBATORI DE PLAFONS

En el decurs d'aquest darrer any i mig han anat desapareixent els plafons informatius que la Diputació de Barcelona havia instal·lat en alguns dels elements arqueològics més singulars del Parc Natural: Castell de Pera, Torrota de la Roca, Dolmen de Roca Sareny... És lamentable que algunes persones es dediquin a aquesta mena d'actes vandàlics, tal vegada per aconseguir tan sols un grapat d'euros. Un veritable atemptat a la cultura i, per tant, a la llibertat.

XERRADA SOBRE L'ESCLAT DE LA SEGONA REPÚBLICA

El passat divendres 15 d'abril l'Arnau Muniesa ens oferí una xerrada sobre els orígens que van conduir a l'establiment de la Segona República Espanyola l'any 1931. L'Arnau, que tot just ha acabat la llicenciatura d'Història, va centrar el seu treball final de carrera en l'estudi de la historiografia d'aquella època. L'acte, que va tenir lloc a la sala de plens de l'Ajuntament i aplegà unes vint-i-cinc persones, culminà amb un debat.

